DIARI CATALA
DE
Avisos, Noticies y Anuncis

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Barcelona { Edició vespre 1 pta. mes
Edició matí. . 1 » »
Espanya . . . . . 4'50 ptes. trim.
Unió postal. . . . . 9 » »
Paquet de 30 números. . 90 céntims.

La Veu de Catalunya

5 cent.

Redacció y Administració:
Carrer d'Escudellers, 10 bis, entressol
(PROP DE LA RAMBLA)
IMPREMPTA:
Escudellers, 10 bis, baixos
Telèfon 184

Anuncis, esquelas, comunicats y reclams a preus convencionals. Per la edició del vespre s'admeten esquelas mortuòries fins a les sis de la tarda. Per l'edició del matí, fins a les tres de la matinada.

Any XXII núm. 4,894 — Barcelona: Dilluns 23 de desembre de 1912 — Edició del MATÍ

SANT DEL DIA: Sts. Teòdul, Cleomenes y comp., mrs.

Sant de dema: St. Gregori, phro.—**Quarantas Horas:** A la glesia de Religiosas Salesas.—**Hores d'exposició:** De 2'4 de vuit del matí a 2'4 de sis de la tarda.—**Dema:** A la iglesia del St. Crist de l'Agonia, als Agonitzants.—**Cort de Maria:** Ntra. Sra. de la Estrella, a Sta. Anna.—**Dema:** Ntra. Sra. del Remey, a St. Jaume.—**Missa d'avui:** Féria 2.ª, color morat.—**La de dema:** Féria 3.ª: color morat.—**Adoració nocturna:** Demà, diumenge: Torn de St. Pasqual Bailón (a la parroquia de St. Joseph, de Gracia).

Observatori Meteorològich de la Universitat.—Director: E. Alcobé.—22 de desembre
HORES D'OBSERVACIÓ: 9 matí y 3 tarda.—Barómetre a 0'00 al nivell del mar: 762'38, 761'8.—Temperatures: Máxima, 15'8 sol; 14'0 ombra.—Mínima: 6'4 ombra, 6'0 reflector.—Temperatura a la ombra: 13'0; 12'8.—Pluja a les 24 horas: 1'50.—Aigua evaporada en millimetres: 2'11.—Graus d'humitat: 74; 78.—Direcció del vent: NE.; ENE.—Velocitat del vent: 350 km.—Estat del cel: cobert.—Núvols. Classes: K. N.—Cantitat: 0'1; 0'0.
Sortida del sol: 7'14. — Posta: 4'26. — Sortida de la lluna: 5'24 m. — Posta: 9'36 t.

DON DOMINGO MATA Y VENDRELL

mori el dia 18 del corrent als 78 anys d'edat
havent rebut els Sants Sagraments y la Benedicció Apostólica
(A. C. S.)

Els seus afligits esposa Josepha Grau, filla Marguerida, fill polítich Enrich de Caralt, néts, germans polítichs Francisco, Joana (ausent), Emilia (present), Dolors y Concepció Grau, Religiosos de Jesús María (ausents), nebots polítichs, cosins y demés parents, al recordar als seus amichs y coneguts tan sensible pèrdua, els suplíquen el tingguin present en llurs oracions y se serveixin assistir an alguna de les misses, totes elles d'ofertori, que, en sufragi de la seva ànima, se celebraràn demà, dimars, dia 24, de deu a dotze, a la parroquial iglesia de Sant Pere de les Puelles, per quin favor els quedaràn agraits.

Per respecte a la santetat del temple el dol se dona per despedit.
No's convida particularment.

L Excm. y Ilm. Sr. Bisbe de Barcelona s'ha dignat concedir 70 dies d'indulgencia per cada acte de pietat o caritat cristiana que s'apliqui en sufragi de l'ánima del difunt.

Antonia Pla y Manent de Suñol
HA MORT
(A. C. S.)

Els seus afligits marit Antoni Suñol y Plà, fills Antonia (ausent), Hortensia, Rosa y Celia, fills polítichs Pere Grau (ausent) y Joseph Curell, nét, germà y germanos, cunyats y cunyades, nebots, nebodes, cosins y cosines, al fer sapiguer a llurs amichs y coneguts tan dolorosa pèrdua, els proguen vulguin acompanyar les despulles mortals de la finada, desde la casa mortuoria, Balmes, 127, 1.er, 1.ª, al Cementiri Nou.

Hora, les dou del matí del dimars, dia 24.

J. Marsans Rof y Fills
Valors, Cupons, Giros, Cambi de Monedes, Comptes corrents, Viatges
(RAMBLA CANALETES, 2)

Dr. A. Presta — Especialista Orelles, Nas, Gorja y Tuberculosis. Pelayo, 12, pral. — Consulti de 9 a 10 y de 3 a 5

Dr. E. Perearnau — dels Hospitals de París. Vías urinarias y sa cirurgia. Plassa Urquinaona, 3, 1.er De 1 a 4 y de 8 a 9; festius de 10 a 1

E. Prat de la Riba
La Nacionalitat Catalana
SEGONA EDICIÓ
Un vol. de 152 pàg., de 20 × 13 cm., en excelent paper vergé
Edició popular: 50 cts.
Ab cobertes a dues tintes y el retrat de l'autor: 1 pta.
DE VENDA EN LLIBRERIES Y KIOSCOS
DIPÓSIT EN AQUESTA ADMINISTRACIÓ

Tusquets y C.ª S. en C. Banca Borsa.
Valors y cupons.—Rambla del Centre, 9
Negociem els cupons Interior y Amortisable 4 per 100, Municipals, Diputacions, Foments, Carbons, Cotxes, f. c. França y Almanses, venciment 1.er janer próxim.

Els consums

Ara que per tot arreu se parla de la conveniencia o perjudicis que ocasionaría la supresió dels consums, he pensat dirini la meva. En tals ocasions crech que tothom vé obligat a esposar la seva opinió si ella pot contribuir en alguna cosa a formar el judici públich.

Tinch jo, fa temps, la opinió de que el problema dit dels consums té a Espanya un caràcter exclusivament local. Parlar d'aquest assumpte com cosa general es desconèixer-el. Ja vaig dir això mateix quan en Zulueta va iniciar fa molts anys una remarcable campanya sobre aital qüestió, y el temps m'ha confirmat en la meva opinió.

A Espanya no existeix organisme recaudatori del Estat, el qual per cobrar els consums y altres tributs se val dels municipis; y aquests, per recaudar el cupu que l'Estat els ha repartit, se valen de molts diversos procediments, que no sempre, ni tan sols en la majoría dels casos, tenen com a base d'imposició el consum de les materies de primera necessitat. D'aquí que la substitució d'aquest impost sigui complexa, no tan sols per suplir a l'Estat en els seus ingressos, sinó per dificultats que a cada localitat s'ofereixen per trobar adequada manera de substituir els medis de recaudació, per quant el tribut subsisteix encara que ala en forma diversa y recaudada per procediments distints.

Y es clar que en aquesta forma jamay pot resultar beneficiosa pera'l consumidor la transformació s'a quina sia; per quant en definitiva el consumidor sempre haurà de pagar igual o més crossa quantitat, y pera ell no representa cap ventatja el que li recaudin de distinta manera; ans al contrari, tal cambi de procediment recaudatori li infligeix una molestia nova que se suma a la vella. La inercia de les repercussions regresives de tal tribut fan que els seus efectes perdurin durant un llarch temps, y en cambi la rapidesa dels efectes de la incidencia en la nova forma tributaria es immediata, y d'això en resulta un encariment en el preu de les substancies, fins de les desgravades y tot, y el públich, naturalment, se queixa ab ralió al no trobar cap beneficí en la reforma encomiada y bescantada.

Per ecmpendre aquest particular fenòmen, s'ha de saber en què consisteix y quin es l'últim efecte de lo que se'n diu la «repercusió» y la «incidencia» del tributs. Per això tractaré de donarne aquí una idea.

El Govern posa un tribut «directe», per exemple, sobre'l capital emplear en les fàbriques; llavors el fabricant l'inclou en els gastos generals que reparteix sobre'l número de peces que fabrica, aoublantlo en el preu de cost, y per lo tant, al vendre-les, la càrrega que pesava sobre d'ell la passa al consumidor, convertint en indirecte y de consum el tribut que era directe y sobre'l capital. Un altre exemple: el govern posa una contribució sobre'l valor de les finques urbanes, els amos el repartéixen sobre'ls lloguers, y també veyem que una contribució directa sobre la propietat se transforma en indirecta sobre'l lloguer.

Algú dirà que això no es del tot exacte, perque no sempre's poden vendre les peces o llogar els pisos. Això de no poder vendre peces, ni llogar pisos, té una de les dúes causes seguents: o una «crisis general» o una «inadaptació especial» a l'organisme de l'economía en que s'exerceix la industria o's té la propietat. El primer cas es tranzitori y té'l seu remey en quant la crisis desapareix. El segón cas es únicament aplicable al que treballa en males condicions, y sobre aquest sí que, com arbre caigut, tothom hi fà llenya; no sols els tributs, sinó la usura y el crèdit y fins la reputació.

Els tributs, donchs, no més els paguen «els dèbils», es dir, aquells qui no tenen medi de treure-so'ls de sobre. Y ¿qui son «els dèbils»? No creyeu que siguin, en aquest punt de vista, els sobrers, com solen dir alguns predicadors de miting. L'obrer té un medi de treures de sobre l'excés del tribut que pesa sobre'l seu consum, y es el de procurar l'aument de jornal, en últim cas, ab l'associació que regula el preu de venda del seu treball o la vaga que l'imposa.

El dèbil es, en aquest punt de vista, tot aquell qui no té rès per vendre; es dir, el purament consumidor, y aquell qui té per vendre, però no troba comprador o que's troba ab que'l comprador es més fort que ell y pot imposarli el preu de la seva mercadería. L'empleat que té un sou, l'obrer que té un jornal y per falta de força colectiva han de sofrir y aguantar sense poder demanar y conseguir aument; el fabricant o comerciant qui ha de mal-vendre'ls sieus productes per defectes propis o de concorrencia; l'advocat sense plets, el metge sense clients, el qui comença un ofici o activitat, el qui, en fi, lluita en males condicions, aquests son les víctimes propiciatories del tribut. Es sobre d'aquests que cau, en principi, tot el pès tributari. Millor dit: son ells que sofreixen la «incidencia». Ja es sabut l'aforisme de que'l tribut surt dels pobres y dels que no poden cridar. Per això es que tot tribut vell se paga normalment; y, com les «sabates velles», no fà cridar. Però tot tribut nou, per bó que sigui, fà com les «sabates noves»: com més boniques, més mal fan, fins que s'hi adapta'l peu.

Heusaquí perque, quan els cambis tributaris sovintegen, el malestar es general, perque ningú pot fer càlculs de còm se treurà de sobre'ls tributs y les corrents de la repercusió s'entrecreuen, se contradiuen. Y es clar que, l'infelis damunt el qual, en un cas concret y momentani, s'acumulen varies corrents de incidencia, de moment el malmeten.

En general, resulta de lo dit que tots els tributs acaben per convertirse en un aument de preu de tot lo que va al mercat, es a dir, de lo que's consum. Tots els tributs, donchs, acabea per ser contribució de consums.

Ara bé; com que hi hà més facilitat en carregar els productes de primera necessitat que altres, resulta que la repercusió sempre recau proporcionalment sobre'ls articles més necessaris y, per lo tant, fassis lo que's fassi, al fi, es una lley ineludible la de que, els tributs, siguin els que siguin, recauen sempre sobre'l preu de les coses en proporció directa del seu major consum y major necessitat. Es, donchs, una ilusió el creure que desgravant un article se'n farà baixar el preu: aquest podrà oscilar momentaniament, però a la fi, quan la repercusió dels nous tributs hagi restablert l'equilibri dels preus, tornaràn tots al seu nivell mateix, prenent cada ún el tant per cent que li correspongui en la total incidencia de tots els tributs establerts.

El célebre Lloid George, actual ministre d'Hisenda anglès, concentra tota la seva obra en els efectes d'aquesta lley y tota la seva feina està en buscar tributs que no repercuteixin agravant la situació dels qui ja naturalment la tenen precaria, y tots veyem la immensa trascendencia que's dona a la seva obra, considerada per alguns quasi com una revolució.

Jo dech dir, per les raíons que acabo d'exposar, que en les possibles ventatges de la substitució del impost de consums, no hi crech més que baix un punt de vista: el de millorar la forma de recaudarlo, de manera que sia més productiva pera'l recaudador y menys vexatoria pera'l contribuyent.

Aquest es un problema a estudiar, però té un caràcter absolutament local. Cada localitat té una organització econòmica distinta y sab qual es el medi millor pera recaudar els seus tributs. Voler resoldre aquest problema ab fórmules generals es igual que vestir a tots els homes ab trajos d'una mida única que a ningú aniràn bé. Però això exigeix que'ls municipis siguin autònoms y tinguin reconeguda una llibertat d'acció fiscal que avuy no tenen, y per això crech que tampoch, baix aquest según punt de vista, el problema dels consums es soluble, y que fins que no hi hagi un règimen d'autonomía local no podrà parlarse de donar a Barcelona solució satisfactoria an aquest debatut assumpte.

J. GARRIGA MASSÓ.

Polítiques

Varies

—Ha tornat de Madrid el nostre bon amich y company don Manuel Farguell.

—Dissapte a la nit va celebrarse en el Teatre Espanyol una sessió d'homenatje a la memoria den Vallés y Ribot.

Al escenari hi havien flors y banderes.

Va representarse «La festa dels aucells» de l'Ignasi Iglesias, y varen dirigir la paraula al públich, els senyors Laporta, Roig y Armengol y Pere Corominas.

—Ab l'exprés d'ahir varen arribar de Madrid el senyor Rodés y els marquesos de Marianao y de Vilanova y Geltrú.

Va marxar el senyor Lerroux.

—Ahir vespre, el governador, al rebre als periodistes, va dir que no hi havía noticies de cap mena.

—El ministre de Foment ha telegrafiat al senyor Sànchez Anido dient-li que havía sigut aprovada una subvenció de sis mil pessetes per l'Ateneu Obrer de aquesta ciutat.

—Ahir va continuar l'Assamblea de la U. F. N. R.

Hi va haver sessió matí, tarda y nit. Va presidirles don Pere Corominas.

A la tarda hi va haver un soróllós incident entre'ls senyors Cabús y Lluhí. La presidencia va haver de llutar força pera restablir la calma.

La concorrencia era escassa.

Cambra oficial de la Propietat Urbana

Assamblea general ordinaria de 21 desembre de 1912

Assamblea general ordinaria de 21 de desembre de 1912.

Pera acabar d'una vegada les dissidencies que hi havía dintre la Cambra Oficial de la Propietat Urbana, se reuniren dissapte quasi bé tots els associats en assamblea, al local del Tiro Nacional, al carrer de la Portaferrissa.

L'acte començà a un quart de sis, presidint don A. Prim.

Després de llegida y aprovada l'acta de l'anterior sessió, se llegí la Memoria del exercici 1912. Se dona compte naturalment de les discrepancies produides a la Junta Directiva, nascudes de la falta d'unanimitat al tractar del cambi d'hostatge social; discrepancies que donaren lloch a la dimissió del president y quatre individuus de la Junta, y al nomenament del senyor Prim com a president accidental.

Dóna compte seguidament la Memoria, del Congrés de la Propietat Urbana celebrat a Madrid, en el que hi prengué part, ab èxit, el senyor Ferrer y Vidal.

Se relaten després els treballs que ha portat a cap la Cambra en lo que interessa als associats, especialment en lo relatiu al impost d'inquilinat.

Se discutí la conveniencia de la gratuitat dels serveys que prestà la Cambra als seus socis, acordantse tractar d'aquest assumpte en sessió aparta.

Llegit el pressupost pera 1913, se dona compte de que hi queda un superàvit de 5.000 pessetes.

El senyor Rull feu grans elogis del senyor Ferrer-Vidal y demanà que s'esfumin totes les inculpacions que s'han fet contra alguns socis. Elogià al governador y a la persona que s'ha apartat dels debats pera facilitar l'arranjament de les discussions.

Parlà dels treballs portats a cap pera arribar a l'harmonía, y s'extengué en consideracions sobre la manera d'esser la propietat de Barcelona.

El marquès de Soto-Hermoso elogià les corrents d'harmonía que regnen, y proposà que's donés un vot de gracies al senyor Ferrer-Vidal, essent aprovat ab grans aplaudiments.

A continuació se tractà dels treballs que's fan ab ocasió de l'impost d'inquilinat y les gestions que's fan tractant ab els vocals associats, y's recomanà a tots que treballin quant estigui de la seva ma, pera impedir la aplicació del impost d'inquilinat.

El senyor Doménech y Estapà proposà anar en comissió tots els reunits a visitar al senyor alcalde y a l'Ajuntament, exposant-li els desitjos dels reunits.

La proposició, acceptada ab gran entusiasme, se posà en obra tot seguit, anant per diversos indres a Cà la Ciutat, ahont foren rebuts pel senyor Sostres al seu despatx.

El senyor Rull li donà compte de lo que s'havía fet a l'Assamblea. Feu notar l'impossibilitat d'aplicar l'impost d'inquilinat y demanà que l'Ajuntament s'aculli al plaç d'un any que ha donat el Govern pera la substitució dels consums.

El senyor Sostres contestà que's congratulava de tot lo succeit a l'Assamblea, com a propietari y com alcalde, y els encoratjà pera que vagin sempre units, única manera de defensar els interessos, com ho fan les altres forces vives de la ciutat.

En quant a la petició feta sobre l'impost d'inquilinat, diu que ho farà present als vocals associats, recomanant que presentin les seves peticions en una instancia.

Els associats que anaren a Cà la Ciutat foren uns tres cents.

Han sigut elegits els següents senyors, pera'ls següents càrrechs:

Elegits. — President, duch de Solferino; vis-president según, marquès de Soto-Hermoso; comptador, Emili Ragull; vocals, Joseph Marsans, Heribert Pons Arola; Joseph Balcells Vallbona, Joseph Ciurana, Francisco Casades, Antoni Jansana, Tomàs Burrull, Felicià Nadal, Joseph Martí Campmany y Joseph Maria Griñó.

Reelegits. — Vispresident primer, senyor comte de Lavern; secretari general, Joseph Maria Brugada; tresorer, Wifret Trilla; arxiver bibliotecari, Alfons Oliveda; vocals, August de Rull, Manuel Bassons de Puig y Felip Fages.

Primera secció: De Llegislació civil y fiscal. — Vis-president primer, Arcadi de Arquer; secretari, Eugeni Giral y Giral; vocals, Enrich Font del Sol y Francisco Elias.

Segona secció: De vies de comunicació y expropiacions. — Vis-president primer, Joseph Nuri; secretari, Bonaventura Llort; vocals, Joan Comas d'Argemir y Francisco L. Capella.

Tercera secció: De edificació y higiene. — President, Joseph Rafel Carreras Bulbena; vispresident primer, Albert Lleó; secretari, Carles Camps y Armet; vocals, Manuel de las Heras y Pere Alier Amar.

Quarta secció: De contractes sobre la propietat y assumptes indeterminats. — President, Santiago Comas d'Argemir; vispresident primer, Gustau Peyra Anglada; secretari, Salvador Sellés; vocals, Joan Mas Bagà y Paul de Emilio.

Secció especial: De urbanisacions. — Vispresident primer, Rafel Torent Garrigolas; secretari, Estanislau Flores; vocals, Pere Dachs y Pere Janer.

Rims de l'hora

Cobletes apel·lades de la veina

Qui veina pot tenir,
quina sort divina!
oh veina, seraft
que alça una cortina,
o que mira el seu tapí
(no se sab qué esbrina
o que rega el bell esclat
d'una clavellina!
No hi hà rès tan delicat
com una veina!

Li estremeix el caparró
l' —«Estigui boneta!»
Si un la mira bon minyó,
dolç com un poeta,
deixa caure del balcó
una violeta...
Ai, el vol bellugadíc
de sa faldilleta!
no hi hà al mon un tal encís
com la veineta.

Benhaurat capteniment
el de nostra estada
si també hi té aculliment
eixa flor daurada!
La veina dolçament
s'es insinuada...
Qui tindrà silencis frets
per aqueixa fada
que un ha vist amb enaguets
a la matinada?

La veina es tant sublim
com la Poesía;
vora nostra la tenim,
la veiem tot dia,
nostre goig arriba al cim...
mes vé una hora, impía,
que fa caure el trasparent
de la galería
i el secret d'aquell moment
ja ningú el destría.

I oh Deu meu! al endemà
quina horror ens glaça!
la veina que inflamà
nostra vida laça,
també surt a festejà
—que es la seva traça—
amb un jove de Teruel
i amb un de Terrassa,
amb el núvol y amb l'estel
i amb el vent que passa.

Doncs, si haguessis d'esquivà
il·lusions traidores
per tení al mateix replà
Angela o «Dulorasa»,
ni a la guerra et cal anà
ni amb les pecadores;
sino lloga un pis llunyà,
car si avui t'arbores
ja l'amor se't mudarà
amb les conductores.

TWO.

Teatres

CASTELLA

A NOVETATS

"Julieta y Romeo"

Traducció integral d'Ambrós Carrión

Realment l'empresa del teatre de Novetats ha fet un veritable esforç que, tingui els resultats que tingui, mereix els més sincers elogis.

Avuy es una mica exposat donar integralment una obra de Shakespeare, perque, apart el valor que'ls va del geni de l'autor, estàn construides segons una tècnica que no es pas la d'ara. De Shakespeare ençà l'art de fer comedies ha evolucionat molt. Observis que diem l'art de fer comedies, lo qual no té rès que veure ab la facultat de ferles immortals. «Julieta y Romeo» es d'aquestes, y per sigles que passin y per cambis que sofreixin els gustos, portarà sempre vida ufanosa, capàs de sotjogar a qualsevol massa humana quen' vegi la representació. Lo que hi hà es que tal vegada, pera la majoría del públich, fora necessari qualque arranjament pera adoptar la tragedia a la tècnica actual y feria més assimilable a la generalitat. Per això el lloable intent de l'empresa de Novetats es més apreciat per aquella minoría freturosa de reconstitucions artístiques que pel gros del públich al qual fa nosa aquell cambi seguit de decoracions que li distreuen l'atenció.

Cal dir, ab tot, que'l montatge escenogràfich de «Julieta y Romeo», inspirat en lo fet per l'Antoine a París ara fa tres o quatre anys, representa un sacrifi que no deixa de ser apreciat per tota mena d'espectadors.

Mereixen, donchs, veritables elogis els empresaris, l'escenògraf senyor Junyent, y sobretot, el traductor senyor Carrión, que ha realitzat una tasca veritablement respectuosa ab Shakespeare y ab sí mateix, no traint l'original ab falsetats de cap mena, ni desnaturalitzantlo ab aquells excessos caragolats a que solen ser tan propicis certs traductors, per exigencies cal vegada de certs artistes, més temptats pel lluiment personal que per l'amor al gran art.

La interpretació de «Julieta y Romeo» s'ha de judicar més per la bona voluntat de l'esfors que pels resultats obtinguts. Perque, en realitat, no s'adapta pas a la manera de ser de la companyía en general ni a la manera de ser y de sentir dels principals elements que la formen. Feta aquesta petita reserva, no dubtem en elogiar al senyor Calvo y a tot el personal que dirigeix.

En resum: l'intent realitzat a Novetats ab la presentació de la genial obra shakespeariana es digne de ser agraït per tothom qui estima l'escenich y especialment per aquells que desitgen veure realitzades tal com varen ser escrites, les obres que sols han pogut fruir complecament en lectura.

LIRICH

LIRICH.—L'«Aida» que's posà dissapte en el Liceu, primera en aquesta temporada, si bé en conjunt marxà sense gaires entrebancs, tampoch pot dirse d'ella que obtingués, com altres vegades, l'aprovació de tothom.

El tenor Famadas sigué qui més ilumenat hi conqueri, ja que ses condicions s'hi adapten y pot afermarhi els seus brillants aguts. Escoltà en moltes ocasions perllongats aplaudiments que compartí ab la senyora Pucci en el duo del tercer acte. El baríton senyor Silvetti resultà flaix en la part d'Amanasro, y la senyora Vorger aplicà tot son esforç pera sortirsen. Els baixos Rosatto y Giralt cumpliren bé son comés, ixis com el mestre Falconi y orquestra, però en total l'execució no sigué pas d'atracció.

Festa musical a la Casa de Caritat

Diumenge a la tarda, a la Casa de Caritat hi tingué lloch una hermosa festa musical que organitzà l'Academia Ainaud, y en la qual hi prengueren part els alumnes de la mateixa dirigits per son director y altres elements del Sindicat Musical de Catalunya, junt ab la distingida violinista senyoreta Elsa Oriol.

En aquesta sessió dedicada y en obsequi als assilats, s'hi executà «Concert en re menor», de Tartini, pera violí y orquestra; «Largo», de Haendel; «Sinfonía núm. 13», de Haydn; «Sicilienne A Rigoudon», de Francœur, y «Preludium A Allegro», de Pugnani.

La concorrencia de la casa pera la qual resultà aquest concert festa agradable, no's cansà d'aplaudir als executants, fent lo mateix els convidats que hi assistiren. Nosaltres, ademés, agraim en nom d'ells al mestre Ainaud, senyoreta Oriol, deixeples de l'Academia y individuus del Sindicat, la bella nota de filantropia que això significa, y si no parlem detingudament de la execució que capigué a les obres, es per haverho fet resoentment ab el mateix programa y elements, divendres passat en el concert per ells donat al Palau de la Música Catalana.

Necrología

Ha mort donya Antonia Pla y Manent de Suñol.

Molt sentida haurà sigut sens dupte pels nombrosos amichs y relacionats de la familia Suñol la mort de tan virtuosa dama, que era molt digna del aprecí en que se la tenía.

Rebin el seu espòs, filles, fills polítichs y demés parents el testimoni del nostre pésam més sentit, en tant que preguem a Deu que aculli en son sí l'ánima de la finada. A. C. S.

Dissapte, día 21 del actual, morí en aquesta ciutat don Joaquim Ribas y Fons, confortat ab els Sants Sagraments, deixant en l'afliccció que es de suposar a la seva senyora mare, germans, germanes y demés parents, y essent també la seva mort molt sentida pels nombrosos amichs que'l finat s'havía guanyat ab la seva honradesa, bondat de cor, tracte afable y demés dots personals que el distingien.

A l'apreciable familia del difunt, y especialment a la seva senyora mare, germans y germanes, els enviem el testimoni del nostre condol, ensemps que demanem als nostres lectors una oració per l'ánima de tan digne ciutadà.

A. C. S.

Lo d'Orient

(DE L'AGENCIA HAVAS)

Sérbia y Austria

París, 22, 2'25 tarda.—Belgrado.—El primer ministre, senyor Pachitch, pera demostrar que Serbia desitja seriament arribar a una solució de les qüestions pendents, ha expressat al ministre de Austria que Serbia deplora sinceramente els errors d'algunes autoritats militars en l'afer del cònsul de Prizrend, senyor Prochaska.

Se considera satisfactoriament solucionada aquesta qüestió.

Rendició

París, 22, 3'25 tarda.—Atenes.—Al ministeri de Marina s'ha sabut, per referencies d'un passatger arribat a Petra, que s'ha rendit l'exèrcit turch de guarnició a Militena.

Hi hà 1,700 presoners.

Torpillers pera Rumania

París, 22, 6'43 tarda.—Londres.—«The Observer» diu que Rumania ha comprat dos torpillers en construcció a Anglaterra per encàrrech de Xile.

Dits torpillers seràn entregats a Rumania pel mes de juner properivent.

El discurs den Poincaré

París, 22, 8'40 nit.—Els diaris, ab rara unanimitat, fan constar que les declaracions fetes ahir per M. Poincaré varen ser rebudes ab aplaudiments unànims y calurosos en abdues Cambres.

Diputats y senadors varen felicitar al president del Consell per haver sigut l'agent de la concordia internacional y haver tingut la sort de poder ser el primer d'anunciar la bona nova.

Esperen que la unanimitat senyalada per M. Poincaré serà definitiva y el feliciten per haver remarcat que França no està sola y que'l Govern francès està preparat, d'acort ab els amichs y aliats, pera sostenir els interessos y l'honor nacional.

«Le Petite Republique» fa notar que'l discurs de M. Poincaré pot facilitar l'èxit de la seva candidatura pera la presidencia de la República.

Grechs y turchs

París, 22, 8'45 nit.—Atenes.—Segons noticies oficials els tres dies darrers l'exèrcit de Epiro ha rebutjat tres atachs dels turchs.

S'hi han enviat reforços considerables pera apoderarse de Janina.

(Segueix a 2.ª pàgina)

Lectura de Petites proses

per R. Suriñach Senties a l'Ateneu Barcelonés

Es un llibre agut y concentrat hont s'acullen y salven, purificantse, els pensaments millors, les emocions més fortes de un esperit. Aoàs el tràfech del viure,—com l'autor ens confessa,—hauría esvait aquest sobtil perfum si en Suriñach, ab amor, no hagués aprofitat els seus moments de calma per intensificarlo. Aixís com el presenta, ens posseeix tant invasor que donariem moltes planes sorolloses y resplandentes a cambi de les poques paraules—devoció y simplicitat agermanades,—que formen el deliciós teixit de les «Petites proses».

***

Escoltàrem, ab vera fruició, la lectura de la obra.

Ja'ls primers poemets,—que conserven encara lluissors del foch que va inspirarlos,—ens sugestionen.

Llegiu «El captaire que passa».

«Unes noyes somnioses estaven assegudes a l'entrada d'un hort—del hort de la última casa del poble—a l'hora més dolça d'una tarda d'abril, després de la pluja, quan la flaire de les flors era intensíssima y llurs colors més vius.

»Y va passar, cantant, un captaire àgil y alegre, dret a un camí costós que duya més enllà del cim ahont començava a vermellejar la posta.

»El captaire no'ls va demanar rès y encara'ls va deixar una cançó de amor.»

Llegiu ara «Dissabte».

«Aquesta tarda de dissabte jo duch el llassament d'una setmana dura pels carrers tristos dels meus afers. Però, al alçar el cap pera aixugarme'l front, —gracies, Deu meu!—veig per damunt les cases fosques una llenca de cel, y alt, alt, en la polsina daurada del espay, un vol magnífich de coloms blanchs que passa y torna, arrencant en el brunzir del batre d'ales, llucintors y flames del sol de tarda, esmortuit.

»L'alta llenca del cel, la llibertat del vol, m'avensa l'alegría del diumen-

ge y me dona la visió y el perfúm de la montanya amiga que m'espera.»

Recull tment. Veritat. Delicadesa. Heusiquí les notes que sublimen aquestes impresions, ofertes ab tanta humilitat.

***

A vegades, però, aixís en «La pecadora», de generosa inspiració; «Protecció», real y amarga sense cruesa; «Contricció», pecat que remordeix y que's perdona; «La mort del mestre», emocionant, severa; «Rampell», sàbia, inimitable escena que esborrona;—a vegades, l'estil den Suriñach, allunyantse de tota lley d'esllanguiments, tornes patètich. L'austeritat y força ab que narra y descriu y el gran acert en escullir els quadres, coloquen aquests fragments en lloch d'honor del llibre.

No sabem pas estarnos d'escullirne un exemple. Sía «Rampell».

«Quan a la entrada de la masía els parcers se disposaven a posarse la caixa damunt les espatlles, al cretí—l'aborrert—li va venir un rampell.

»Volía una d'aquelles atxes encèses pera acompanyar al pare mort; y la demanava ab la obstinació de les criatures per una joguina. Ja anava a pèndrela a la força, quan el puny clós de l'hereu va alçarse amenassador sobre aquell pobre cap oscilant. Allavores, en el rostre inexpresiu, va espurnejar una mirada d'odi.

—»Y bé, doneuli;—va dir algú.

»Les dones, amoroses, van ensenyarli com l'havía de dur, y l'enterrament va posarse en marxa.

»El cretí—l'aborrert,—caminava ab el bràs estirat y l'atxa encesa, ara brandant el cap com si seguís els moviments de la caixa, suava portantlo cot com qui'n rumía alguna.

»Quan al cementiri se vorejaven les grasses y generoses terres que havien estat l'amor de tota la vida del pare Canut y que passaven a l'hereu: els camps frescals de vianda; la gran extesa de vinya sana y verda ahont la claror reverberava... Després, quan el pàs se feya estret y obligava al seguiment a caminar poch a poch, venien els blats tan alts, que en una reblincola del camí no més se veya per sobre d'ells la caixa que, trontollanta, semblava surar en una mar d'or. La malaltía del pare Canut havía atrassat la sega de masses dies y el blat era ja sech com una palla. Hi havía espigues que talment s'ageyen al ventret càlit y lleuger d'aquella tarda que feya onejar el camp remorosament.

»Y... ningú se'n donà compte fins que una flamarada se va alçar, esperpegant.

»L'atxa del cretí s'havía acostat a les espigues de vora'l camí, que prengueren follament.

»Allavores la caixa del mort rodà per terra. Els homes saltaren ferament al camp per evitar la desgracia. Era tart. El vent feya córrer el foch frisós y crepitant y aquell mar d'or s'anava tornant un mar de flames. El fum tapava'l cel.

»El cretí—l'aborrert—reya, y l'hereu el volía escanyar.

»Una vella, horroritzada, xisclava que'l mort s'havía estremit dintre la caixa.»

***

«L'altruista.»

«Sentía en ell tots els dolors y les miseries dels uns sota la dominació y la duresa dels altres, y s'atormentava generosament pera trobar una cosa de amor o de consol que nivellés els homes.

»Va acabar per anar ab la mà al cor trossejat y ab uns ulls esverats que esfereien.

»¿Y la va trobar a la fi una cosa d'amor o de consol que nivellés els homes?

—»Ell sí. Se va morir.»

«La visita de pèsame», «Una idea», «Anímica», «L'oratori», «La santa almoina», «Desolació», «La professó», «El poeta y la mort», «L'oració d'un cap-al-tart que clou el llibre» formen, idealment, en el mateix capítol que «L'altruista», que hem reproduit. Son una idea, un pensament—despertadors, a voltes, de seriores reflexions—vertits en forma literaria. «La santa almoina», que bé pot figurar en idèntica secció, ens serà inoblidable.

Per camins naturals ha esclatat un miracle entre la bona gent. El bastó que va deixar el captaire, un poch enfonzat en la terra xopa, havía florit... Y algú pregunta, escèptich: ¿Què ho creyeu vos que aquell captaire fos Sant Joseph? —Mes, a pesar del dubte, ja ho veyeu: L'obra d'amor se realisa y triomfa en aquells cors senzills.

***

L'ironía, l'enginy—madrigal, epigrama—també han trobat, en el llibre, un bon recó pera enquibirse. Adhuc l'observador, el costumista, prèn part en certs articles.

«El mussol». Escolteu com mirava, aixís que'ls caçadors l'agafaren: «ens mirava ab els ulls rodons, més no espantat ni acusador, sinó senrillament admirat de que en el mon passessin aquelles coses.»

«La boira». Quan arriba al alzinar y, abaixantse, troba a terra la trista estesa d'arbres morts ab la ferida oberta... «La boira—la cega,—allavores els palpa, els compta y, espesseintse, els va abrigant a tots fins que se'n va, perque's commou y plora.»

Y «El mosquit». ¿No serà una obra mestra?

Oiulo:

«El mosquit bruny com un aeriplà minústul, evolucionant per la fosca immensitat de la cambra petita, fins que aterrissa en la cara de rosa de l'infant que dorm. El motor acabava la força. Hi posa novament l'esperit d'una fibladeta de sanch tendra, y's llensa a l'espay. L'armònica revolució de l'hèlix, se fa feble... llunyana... en la calma de la nit, fins que no se sent.

»L'aeriplà minúsculi s'ha elevat a una alçada boja.

»Gairebé deu tocar al sostre de la cambra.»

***

El contista que es en Suriñach, ressalta en «L'edat incerta, «L'escolanet» y «La viudas» més que en cap altre article. Contista minuciós, detallador, malgrat les curtes proporcions d'aquests treballs. Personatges, descripcions, ambient; rès manca.

Aixís's clou «L'escolanet», feridora tragedia d'adolescent: «Era a la tarda. L'hort se feya blau. Després fosch y ombriu. Se sentía la flaire dels vells eucaliptus y, com cada tarda, cantava el rossinyol en el caminal de castanyers. Se va encendre sobre la tanca'l fanal polsós que mirava al hort y al carrer com un ull malalt: al hort plè de flors y fruiterars y sorra, y an aquell carrer solitari y trist, de poques cases, aillades, altes, entre les tanques dels solars en venda.

»Passaven les cabres peresosament y tremolaven, vives, al cel les primeres estrelles. A dalt de la capella de les monges de Guadalupe—ninonanc! ninonanc!—tocava la campana en la humitat del vespre.

»Era una d'aquelles petites campanes que fan trobar a la sensibilitat suprema de Francis Jammes que tenen veu de nena de Primera Comunió.»

***

Mes matiços, altres aspectes interessants de la personalitat de l'escriptor, ofereixen, sens dubte, aquestes «Petites proses» den Suriñach. Però, nosaltres no som críticbs ni'ns correspòn més detallat anàlisis. Basti donar idea de la impresió que Pobra produí al selecte auditori congregat al Ateneu y desperta un punt—en els temps que correm de massa indiferencia per les coses d'art,—l'atenció del lector vers una obra admirable que acaba d'editar «Ilustració Catalana». Val a dirho, també: La presentació del llibre «Petites proses», s'armonisa, perfectament, ab la exquisidesa literaria del contingut, fent honor a la «Ilustració» y a la casa Thomas.

A. M.

NOTICIES

DE BARCELONA

L'esposa del nostre bon amich don Salvador Sabater y Oliver ha desliurat una robusta nena. Mare y filia segueixen bé.

A la ressenya del banquet en honor den Morera y Galicia s'hi sofrí algún descuit. Per error de caixa s'anomena Farràn al nostre benvolgut amich Miquel R. Ferrà.

— Tot lo referent al servey de taula y articles pera adorno, Casa L. Inglada, Rbla. Flores, 8, a preus més baratos que ningú.

El Centre Católich Obrer de Sant Vicens de Paúl, pera celebrar la beneició de sa bandera, que tindrà lloch el próxim día 29, ha acordat repartir 150 pans de kilo als pobres, sent preferits entre aquests els que siguin socis del Centre o de l'Apostolat, y els que asteixin a la Conferencia de Sant Vicens.

Tots els dies, de 7 a 8 de la nit, se entregarà a la Secretaría del Centre la contrassenya necessaria.

— Continúa vegentse plè de compradores l'establiment que don Lluis Inglada té, de vaixellería y articles de fantasía a la Rbla. de les Flors, núm. 8, no essent d'extranyar, donats els preus reduits a que vèn sempre, y més aquests dies per ser d'oportunitat, y oferir rebaixes com ha fet.

E divendres a la tarda, al Ideal Cine tingué lloch una sessió de cinematógraf, al que assistiren el general Weyler ab molta oficialitat, representantse entre altres, un gràfich ab moviment de les operacions de la guerra dels Balkans.

— Serveys mitg cristall, 51 peces, 10'25 pessetes. Cristallería Lluis Inglada. Rambla de les Flors, número 8.

Ahir matí, uns 80 socis del Círcul Industrial, d'aquesta ciutat, varen visitar la Escola Industrial de la Universitat, aixís com també les sales d'autonomía y física, havent quedat tots altament satisfets per les atencions rebudes pel personal encarregat de les mateixes.

— Taces ab plat de porcellana fina, decorades. Pessetes desde 6'50. Lluis Inglada. Rambla de les Flors, 8.

El Jurat nomenat per l'Associació pera'l Foment de les Ramblas, ha distribuit de la següent forma els premis concedits per dita entitat, als establiments que tinguessin millor adornats o presentats els seus aparadors: el premi d'honor ha quedat desert. Gran premi a don Bruno Fournier Cuadros. Premi extraordinari al senyor Fill de Joseph Vidal y Ribas, sucursal Rambla de Sant Joseph, 23. Premi especial, don Francisco Sangrà. Primer premi, don Vicens Rota. Segón premi, don Joan Magriñà, amo de «La Castellana», y tercer premi, a don Tomàs Mumbrú.

— Vaixelles 12 coberts, 73 peces formes, ab relleus decorats semi-porcellana, a 46 pessetes. Cristallería de Lluis Inglada. Rambla de les Flors, 8.

El senyor alcalde ens ha remés bonos triplicats dels que ha acordat repartir l'Ajuntament, que hem repartit entre les persones necessitades.

— COPES pera aigua desde 3 pessetes dotzena, pera vi 2.50 id., pera xereç 2'25 id., pera licor 1'95 id., pera xampany 5'75 id. Casa Lluis Inglada. Rbla. Flors, 8.

En els exàmens de Reválida verificats a la Escola Superior d'Arquitectura, de aquesta capital, han obtingut el títol de Arquitecte: don Joseph Castellò y Rabés, Félix Hernández y Gimenez, Adolf Florensa y Ferrrer, Enrich Matas y Ramis y y Joseph Miró y Guibernau.

Informació parlamentaria

(PER TELEFON)

Senat

Madrid, 22, 9'15 nit.

S'obre la sessió a les 3'30, ab escassa concorrencia en escons y tribunes y ocupant el banch blau el senyor Villanueva.

S'aprova l'acta de l'anterior.

Precbs y preguntes.—El comte de CASA-VALENCIA manifesta la seva sorpresa perque avuy, diumenge, se celebra sessió y diu que això li ha causat sentiment per haver sigut sempre partidari del descans dominical.

El PRESIDEPT l'interromp dient que pot anunciar una interpelació al Govern però no pot censurar un acort de la Cambra.

Ordre del día.—S'admeten el dictamen de la comissió mixta sobre'l projecte concedint a la companyía del ferrocarril de Bilbao a les Arenes una pròrroga pera la construcció de la doble vía y el dictamen sobre'l projecte declarant de utilitat pública l'abastament d'aigües de Erandio y Gecho.

Se posa a discusió el dictamen reformant la policía y creant la Direcció de Seguretat.

El senyor POLO Y PEYROLON fa algunes observacions al dictamen.

Per la comissió li contesta son president, senyor GIMENO, admetentse el dictamen.

Se posa a debat el dictamen sobre el projecte de ferrocarrils complementaris.

El senyor ALLENDE SALAZAR consum el primer torn en contra.

Diu que aquest es un assumpte molt important pera'l país, ja que aumentar la economía y el tráfech es un ideal que tots devem defensar.

Per això hem de discutirlo serenament y ab gran bona fè.

Censura al Goevrn per haver portat aquest projecte tan a última hora quan tant s'han discutit els ferrocarrils en distintes èpoques.

Diu que, exceptuant el ferrocarril de Zamora a Orense, tots els compresos en aquest plan tenen lleys especials, ja que han sortit a subasta varies vegades.

Aquí no s'ha escullit un plan, sinó que s'han elegit els ferrocarrils que li han semblat millor al Govern y prova d'això es que s'inclou un a Soria y se n'ha tret un altre que anava a Còrdoba, quan un plan deu tenir normes generals que poden donar satisfacció a les aspiracions de totes les comarques d'Espanya.

(Entra el ministre de la Governació).

Manifesta que aquest projecte, ademés no es conegut de tots els diputats y senadors y ho prova una esmena que hi hà presentada en la que's demana la segregació d'aquest plan del ferrocarril de Còrdoba, que no hi està inclòs.

Diu que ab la subvenció y l'anticip s'han realitzat grans ferrocarrils ab arreglo a la lley de 1877, però s'inaugura ab els ferrocarrils estratègichs el sistema de la garantía de l'interés del 5 per 100 del capital invertit en la construcció de les línies.

Fa historia de còm se formà aquest plan, fent dos estudis: un tècnich y un altre financier; ja que afectaven al ministeri d'Hisenda, per lo que fou precis consultarlo.

(Assisteixen a la sessió els diputats senyors Salvatella y Llosas).

Demana que s'arribi a un acort pera bé de tots, tranzigint cada un lo que pugui.

(Entren en el saló el president del Consell y el ministre d'Hisenda).

Parla de la garantía d'interés pera la construcció dels ferrocarrils estratègichs ab arreglo a la lley de 1908.

Explica com s'ha realitzat el plan dels ferrocarrils complementaris y diu que ha sigut poch estudiat, demanant que s'emetin obligacions a la par ab l'objecte de amortisarles apoderantse després l'Estat de totes les línies ab la menor pèrdua, ja que ab el sistema seguit l'Estat carrega ab tot y això es un perill. Això, es clar, compromet molt al Tresor y bé's veu que'l Congrés ha volgut que aquest punt el resolgui el Senat, per ser de difícil solució.

Examina detingudament el projecte dient que es de gran interés, per lo que tots deuen estudiarlo pera que surti d'aquí ab garanties d'eficacia. No hi hà que pensar que després poi reformarse. Millor es que'l reformem nosaltres ara, pera que surti d'aquí com deu sortir.

El senyor REQUEJO, de la comissió, li contesta, defensant el dictamen.

Diu que al començar el seu discurs el senyor Allende Salazar semblava que no anava a discutir quasi el dictamen, però, a mida que ha avençat en la seva peroració, ha anat posant tals obstacles que al final semblava que s'havía de abandonar aquest projecte «ad kalendas grecas.»

Creu que està en un error el senyor Allende Salazar al dir que aquest projecte no ha sigut degudament estudiat, ja que no ha vingut aquí sinó després de madur examen.

Afegeix que no comprèn perque vol el senyor Allende Salazar que se separi d'aquest projecte'l ferrocarril del Noguera-Pallaresa, que es d'acortament y el més complementari de tots.

Diu que en el Congrés s'arribà a un acort, essent garantía d'acert la intervenció del senyor Gonzalez Besada.

Elogia la forma de realitzar aquest plan com garantía del 5 per 100 de l'interés, que es la forma menys gravosa pera'l contribuyent y pera l'Estat.

(Ocupa la presidencia el senyor Lopez Muñoz).

El senyor ALLENDE SALAZAR rectifica, afirmant que ell no ha demanat l'aplaçament ni ha anunciat l'oposició. Sols ha demanat que's portin degudament estudiats els projectes.

Se mostra partidari de la subvenció directa.

El senyor REQUEJO també rectifica.

El senyor SANCHEZ DE TOCA consum el segón torn en contra.

Manifesta com sapigué dies abans de tancarse les Corts la presentació d'aquest projecte, dient que un día, parlant ab el ministre de Foment, que portava un sobre molt abultat, li preguntà lo que era y el ministre li contestà que era aquest projecte.

Jo—afegeix—li vaig preguntar:—¿Però això se va a discutir ara?—A lo que'm contestà:—Se llegirà, y una cosa es llegir y una altra discutir.

Diu que no comprén després d'això que'l Govern insisteixi en el projecte donantli prioritat sobre altres més importants com el de Mancomunitats, del qual l'orador no's declara enemich com s'ha dit.

Aquell projecte era molt més important y no obstant els catalans se mostren satisfets.

Referintse al projecte en qüestió diu que les companyíes ferroviaries devien ser les cridades a escomenre el plan de ferrocarrils, però aquestes se veuen impossibilitades de realisar tan gran obra, no per falta d'administració, que la té excelent, sinó per errors dels governs que les han estar mancades de consistencia ferroviaria.

Recorda com en temps del senyor Calbetón va estar sense consistencia ferroviaria el Noguera-Pallaresa y com va sorgir el conflicte per consideracions de caràcter internacional.

Afegeix que sense l'arreglo general de les tarifes no poden prevaldre aquests projectes de ferrocarrils complementaris. S'imposa aquest arreglo de tarifes, però això, segons l'orador, es de impossible realisació al present.

Manifesta que en materia de ferrocarrils caminem entre tenebres.

Recorda quant difícil fou pera'l Govern l'aplicació del article 221 de la lley de reclutament en la última amenassa de vaga general ferroviaria, aplicació que ha vingut a costar 14 milions al Tresor. Això es molt perillós.

Diu que'l dictamen no té finalitat.

Ademés, en aquesta lley se dóna preferencia a unes regions y's posposa a altres.

Pot separarse d'aquesta lley el projecte del Noguera-Pallaresa que deu realisarse de totes maneres y que en rès se perjudica encara que's retrassi aquest projecte.

Creya que no's presentaría aquest projecte, però un cop presentat, lo que no pot tolerarse es que s'estableixi un regisme de favor pera determinades regions y tancar la porta pera totes les demés.

Recorda la contesta que la comissió del Congrés va donar a una esmena del senyor Romeo, persona grata pera'l Govern. La contesta fou: — Home; ha portat vostè aquesta esmena massa tart, quan estava aprovat l'article quart; si arriba a presentarla a l'article segon hauría sigut cosa feta.

No he d'extranyar aquesta única rahó, perque com conech el temperament del comte de Romanones sé que la seva única qualitat se redueix a no dir que no a la clientela. (Rialles).

Acaba dient que confía en que el Govern reconegui els seus errors y obri de bat a bat les portes de la justicia.

El ministre de FOMENT contesta als senyors Allende Salazar y Sánchez Toca.

Diu que aquest ha comès algunes inexactitudes en el seu discurs.

En primer lloch el Govern no ha dit may que renunciés a tots els projectes que no fossin els presupostos y el tractat. Tampoch es exacte que aquest projecte hagi sigut presentat de sopte y sense cap preparació. Rès d'això, perque desde'l darrer estiu venia treballant en ell.

Afegeix que la situació material de les Companyíes exposada pel senyor Sánchez Toca es una justificació més del projecte, perque si les empreses per la seva situació especial no podien realisar aquesta obra es el Govern qui deu acometrela en la forma que ho fa o devía renunciar a tenir aquesta xarxa commplementaria.

Coincideix ab el senyor Sánchez Toca en que deuría haver precedit un arreglo de tarifes, però en la situació en que's troben les Companyíes exigintelshi millores pera'l personal com se'ls hi exigeixen, una rebaixa en les tarifes sería desastrosa.

Justifica la derogació del decret del senyor Sanchez de Toca, respecte a prohibir que fossin concessionaris de les companyíes espanyoles extrangers per la necessitat que Espanya té del concurs dels capitals extrangers, pera descobrir, crear y aumentar nostra riquesa.

Diu que no es possible aprovar per unanimitat el Noguera-Pallaresa y deixar els demés relegats a l'oblit, al menys això no's farà mentres jo estigui al banch blau.

Declara que no contrau la responsabilitat de retrassar o aplaçar la discusió d'aquest dictamen davant les regions interessades, perque, essent el moment de arribar la colonitració a altra part, se pogués dir que's desatén l'interior pera atendre al exterior que no'ns ho han d'agraïr.

Rectifica'l senyor SANCHEZ DE TOCA insistint en sos punts de vista.

Rectifica'l senyor ALLENDE SALAZAR manifestant que si'l Govern no admet esmenes raíhonables farà un gran dany al país.

Afegeix que'l mateix ferrocarril de Lleida a Saint-Gironds no convé incloure'l en aquest projecte.

Rectifiquen el ministre de FOMENT y el senyor ALLENDE SALAZAR.

El senyor PRAST s'aixeca a parlar pera alusions.

El PRESIDENT pregunta si havent transcorregut les hores reglamentaries acorda'l Senat prorrogar la sessió per menys de dúes hores.

Un secretari ho pregunta y se contesta afirmativament.

El senyor SANCHEZ DE TOCA demana la paraula y diu que li sembla no's deu passar de les vuit de la nit.

De la presidencia y dels banchs liberals surten paraules dient que ja està acordat.

El senyor Sanchez de Toca y els conservadors diuen:—Està bé; ho tindrem en compte; y no les arriendo la ganancia.»

El senyor PRAST pregunta si's van a admetre esmenes o nó, pera saber a què atenirse.

Li contesta el senyor REQUEJO, per la comissió, dient que no pot contestarli concretament, que en general pot dir que'l Govern té un criteri relatiu a cada una y que quan se discuteixi se veurà lo que procedeix.

Rectifica el senyor PRAST.

Terminada la totalitat se passa a la discusió del articulat, aprovantse sense debat l'article primer.

Se retiren algunes esmenes.

El senyor JIMENO n'apoya una al article segón, referent al ferrocarril directe de Madrid a Valencia, dient que no la retirarà ab tot y ser monàrquich.

Explica detalladament la qüestió dels ferrocarrils complementaris dient que'l del Noguera-Pallaresa no ho es, car es un ferrocarril necessari, internacional, de penetració, y per això no deu figurar en aquest projecte.

El senyor POLO Y PEYROLON parla pera alusions manifestant que està conforme y disposat a defensar el projecte de ferrocarril directe de Madrid a Valencia, ab obres y no ab paraules.

El PRESIDENT DEL CONSELL manifesta que està conforme ab la necessitat de la construcció d'aquest ferrocarril, però aquest té ja un projecte extraordinari.

Declara que'l Govern farà quant li sigui possible pera la construcció de dit ferrocarril.

Defensa el projecte que's discuteix dient que no hi haurà cap senador que vulgui pera sí la responsabilitat de impedir l'aprovació d'aquest projecte quan tantes regions el demanen.

Li diu al senyor Jimeno que si fia en aquestes paraules seves pronunciades davant del Senat, retiri la esmena.

Rectifica el senyor JIMENO manifestant que en vista de les declaracions solemnes del president del Consell, retira la seva esmena, y prega al senyor Polo que l'imiti en la seva decisió.

El senyor POLO Y PEYROLON manifesta que no pot accedir als prechs del senyor Jimeno y que manté la seva esmena.

Els conservadors demanen votació nominal, rebutjantse la esmena per 50 vots contra 20.

També es rebutjada, en votació nominal, per 43 vots contra 13, una esmena del senyor Prast.

El comte de ROMANONES diu que declina en el senyor Allende Salazar la responsabilitat de que no s'aprovi aquest progecte que'l Govern considera necessari.

El senyor ALLENDE SALAZAR. — La responsabilitat es del Govern, per presentar progectes d'aquesta gravetat ab presses injustificades.

Ràpidament s'aprova l'articulat y després de declarada la urgencia se vota definitivament el progecte y s'aixeca la sessió.

A l'extranger

(DE L'AGENCIA HAVAS)

DE PORTUGAL

Crisis ministerial

Lisboa, 22, 8'15 nit. — El president del Consell de ministres ha marxat avuy cap a Oporto.

Tornarà'l dijous, pera presentar al president de la República la dimisió colectiva del Gabinet, de conformitat ab l'acort adoptat en Consell de ministres.

Manifestacions

Lisboa, 22, 11 nit.—Ha tornat a Lisboa el quefe del partit evolucionista, Antoni Joseph Almeida.

Els seus partidaris li han fet una manifestació de simpatía.

La multitut ha acompanyat l'automóvil que ocupava'l senyor Almeida, aplaudint y donant visques.

El senyor Almeida ha arribat al seu domicili sense cap incident.

Després d'aquesta manifestació, s'han aplegat nombrosos grupus a la plaça de Dom Pedro, organisant una manifestació contra'l partit evolucionista.

D'ITALIA

La conquesta del aire

París, 22, 8'30 nit.—A les 2'45 de aquesta tarda ha arribat l'aviador Garros, procedent de Nàpols, havent fet el viatge desde Tunisia, per etapes.

Un anarquista

Parsí, 22, 9'20 nit.— Roma. — El «Giornale d'Italia» refereix la historia de un jove anarquista, de San Giovani de Persieto, prop de Bolonia, anomenat Enrich Dal Ferro, que ha intentat suicidarse, preferint aquesta resolució a realisar el manament que havía rebut d'atentar contra la vida del Rey.

En Dal Ferro se troba en grave estat.

Al Vaticá

París, 22, 9'45 nit. — Roma. — El Papa ha rebut a la Unió de joves católichs italians.

Contestant al missatge en que expressen els seus sentiments d'adhesió y obediencia a la Santa Seu, el Papa ha pronunciat una alocució en la que ha dit que'ls documents pontificals tenen de ser accentats sense cercar interpretacions tortuoses.

Espectacles

TEATRE PRINCIPAL

Companyía lírica italiana.—Tournée

MARÍA BARRIENTOS

Avuy, últim día d'abono, que quedarà tancada les onze de la nit. — Demà, d'onze a una y de cinch a nou, despatx a comptaduría pera les dúes primeres representacions dels dias 27 y 30.

Día 27: «Sonnámbula».

Teatre Català Romea

Companyía Larru-Giménez-Abadía

Avuy, nou nit, 2.ª d'abonament de l'Institut Benéfich-Social. Les comedies en dos actes «Pepita Reyes» y

Las cosas de la vida

Demà, «Amor de amar» y «Las cosas de la vida». Día 25. Tarda, a les quatre, «Petit Café». Nit, a dos quarts de deu, «Un drama nuevo» y «Las cosas de la vida». — Dia 26. Tarda, a tres quarts de quatre, «La Divina Providencia» y «Amor de amar». Nit, a dos quarts de deu, «Petit Café» y «Amor de amar». Se despatxa a comptaduría.

ELDORADO. Companyía **VILLAGOMEZ**

Avuy, dilluns:

El passet «Usted es mi padre» y la comedia en quatre actes, de grandiós éxit, «Las murallas de Jericó». — Dimarsi: «Celos» y «Las murallas de Jericó». — Dimecres: Tarda, «El matrimonio interino» y «Vencedores y vencidos». Nit, «Militares y paisanos». — Segueix obert l'abono a 10 dies festius nit.

GRAN TEATRE ESPANYOL

(Sindicat d'Autors Dramàtichs Catalans)

Avuy, dilluns, nou vespre, la comedia en 3 actes

La Sagrada Familia

de l'Artis, y «De Nadal a Sant Esteve».—Demà, «La casa de tothom».

DIORAMA Avuy, dilluns, grandiós programa, quatre estrenes: «Corredor ciclista se muda de casa»; «Los bigotes de Zapateiro»; «La estratagema del tio. — Exit colossal,

El azote de la humanidad (1.000 mts.)

Saló Catalunya

Elegant y hermós Cine. — Avuy, dilluns, moda. Acontecimement artístich, estrena de

Unidos en la tumba inmensa (1.000 mts., Gaumont.)

la millor cinta editada fins avuy per aquesta important casa y interpretada pels notables artistes Mlle. Suzanne Grandais y M. Pierret, y acompanyada ab música adequada pel notable quintet d'aquest Saló. Devassall de poesía, assumpte delicat y interessant, fotografía insuperable, magnífics efectes de llum, lo millor de lo millor. Completaran el programa, entre altres estrenes, «La herencia maldita» (900 metres, 2.ª part de «El azote de la humanidad»); «La justicia del abismo» y altres. El programa d'avuy es veritablement extraordinari. — Demà, nóves estrenes, entre elles «El Ruiseñor de Bolonia», conte de Nadal, y una preciosa «Excursió a Montserrat».

Sala Mercè

GRAN CINEMATÓGRAF

Interessant programa de pelícoles sensacionals y de gran novetat

Avuy, la emocionat y colossal película de 1,100 metres,

Units en la tomba inmensa

Polidor en el club de la mort

y altres de gran interès.

PROGRAMES ESPLÉNDITS

Totes les persones de bon gust deuen visitar el

Maravellós Pessebre

Actualitat única a Espanya

GRUTES FANTÁSTIQUES

El Palau de la Rialla

EXPOSICIÓ DE PISCICULTURA Y PESCA

PARQUE (entrada pel carrer de la Princesa).—Oberta de 10 a 1 y de 3 a 5.—Concert totes les tardes per la Banda Municipal.

Preu d'entrada: 10 céntims

Balena de 13 metres

Encrocada a Sant Feliu de Guixols.—S'exhibeix al Paralel, costat Soriano.

MÉS TELEGRAMES

Y TELEFONEMES

DE "LA VEU DE CATALUNYA"

(PER TELEFON)

La «Gaceta»

Madrid, 23, 12'30 matinada.

d La «Gaceta» publica'l Reyal decret autoritzant la exempció per subàsta de les obres a que's refereix el projecte d'aixamplament del molí vell, distribució de la zona de servey y ordenació dels terrenys sobrants en el port de Palma (Balears) aprovada per Reyal ordre de primer de juny del any acual.

Nota política

La pregunta del senyor Romeo y els discursos pronunciats ahir en el Congrés no han tingut eficacia pera que s pugui dir si la campanya de «La Epoca» expressa o no la actitut del partit conservador y la del seu quefe, senyor Maura.

L'esmentat periòdich titula avuy el seu fondo «Lo dicho, dicho», ratificantse en la seva actitut.

Hem dit tot lo que devíem dir—afegeix—; quant era precís que diguéssim; quant ens obligava a dir nostre patriotisme y nostre sentiment d'inalterable adhesió a la monarquía, y ho hem dit interpretant el pensament dels conservadors de tot Espanya, profondament alarmats davant dels corruptors efectes de una política com la que fa tres anys impera en les regions governamentals.

Insisteix en tot lo que ve dient aquests dies y no dona importancia a lo ocorregut ahir en el Congrés.

El «Diario Universal» per la seva part formula aquestes preguntes, en contestació al article d'amt de «La Epoca»:

¿Se fa aquest anunci per compte del partit conservador?

¿Se fa sols per compte y risch de «La Epoca»?

¿Ens quedarem també aquesta vegada sense resposta autoritzada?

Els carrils complementaris

En la sessió del Senat s'ha aprovat el projecte de ferrocarrils complementaris després d'una tenaç resistencia dels senyors Sanchez de Toca y Allende Salazar, si bé coincidien en que'l ferrocarril del Noguera-Pallaresa, per la seva especial situació, y com ferrocarril convingut ab França, devía desglosarse del projecte.

Moment hi ha hagut en que s'ha produit en tals termes la discusió que semblava que el projecte aniría a extramurs, segons la frase consagrada ja pera aquestes coses.

Vensuda la resistencia dels valencians per les declaracions del comte de Romanones de que pera'l ferrocarril directe de Madrid a Valencia se presentaría un projecte de lley concedint la garantía d'interès del 5 per 100, y declinada, per part dels conservadors, la responsabilitat en l'aprovació del projecte, el Govern ha pogut cantar victoria.

A la sessió han assistit no sols els senadors, sinó també els diputats catalans que's troben a Madrid.

El senyor Girona, la enèrgica actitut del qual tant ha influit en l'aprovació del projecte, estava atent a totes les incidencies del debat y disposat a correspondre en altres projectes a lo que's fes ab el de ferrocarrils complementaris.

En el debat s'ha registrat una nota molt interessant.

El senyor Villanueva, que ha pronunciat avuy un dels seus millors discursos, contendint ab el senyor Sanchez Toca, se dolía de que el projecte sobre la vaga ferroviaria hagués anat en tramurs per escrúpols doctrinals o per concessions a la galería, però sentant l'afirmació de que, refusada o no aquesta lley, el dret a la vaga ferroviaria cas de plantejarse, ab la lley o sense la lley, no hi hauria Govern que la toleres.

La substitució dels Consums

La jornada no ha acabat del tot pera'l Govern, a pesar de conseguir la aprovació del projecte de ferrocarrils complementaris.

El projecte de lley de reforma de la de substitució dels consums ha quedat virtualment mort en la tarda d'avuy.

La minoría conservadora s'opossava a l'aprovació y pera no perdre el temps ha fet la oportuna notificació: pera discutirlo necessita no una ni dues sessions; ni ab trenta ne tindría suficient pera la discussio.

El ministre d'Hisenda ha realisat algunes temptatives; ha fet públich el seu propòsit de tranzigir y cedir en quelcom, però no han sigut escoltades les seves paraules.

Avuy contrariat el senyor Navarro Reverter, ha fet, parlant ab els periodistes, les següents manifestacions:

En la lley de presupostos votada ja per les Corts y que'l dimars a les dotze del matí sancionarà S. M. el Rey, s'autorisa als ajuntaments pera substituir els impostos actuals per altres els pos menors y ordre de prelació dels quals s'estableixin.

El desitg del Govern al presentar aquest projecte a les Cambres, y aixís ho va entendre el Congrés aprovantlo en una hora, era que'l repartiment general facilités als Municipis una major ampliut pera'l seu desenrotllo.

Té ademés una alta finalitat: s'establía una tributació proporcional a la riquesa de tots, s'arrancava del manejo de la política de campanar el repartiment vehinal.

Se creava una junta provincial d'arbitris, del fallo del qual podría alçarse el recurrent davant el tribunal governatiu d'Hisenda.

Això era, en suma, arrebassar del ministeri de la Governació, funcions polítiques, les atribucions que corresponen per virtut de la lley al d'Hisenda: funcions administrativa y fiscal, copia, imitació, traducció del projecte d'administració local del senyor Maura.

Se garantisava la independencia política dels ajuntaments y se'ls dotava d'autorització pera la creació de tributs locals, apropiats a les condicions de la seva riquesa o de la seva producció.

No s'establía la tassa ridícola sobre l'inquilinat o sobre'ls espectacles, a que's veuràn forçats a acudir, per manament exprès de la lley les poblacions de 500 vehins.

Cinch mil ajuntaments solicitaven aquesta independencia que significava pera ells la escola, la pavimentació y l'alumbrat, la reforma urbana de saneja ment.

Els conservadors han entès que tot això no té rahó de ser.

Els ajuntaments se decandiràn durant l'any vinent y això servirà de fàcil argument als conservadors pera combatre l'obra nefasta del partit lliberal.

S'hauràn salvat els principis y unes quantes pessetes de recàrrech en els gravamens de l'Hisenda.

Aquest problema—diu el senyor Navarro Reverter—s'oferirà al ministre de Hisenda, sigui aquest un o altre, perque jo—ha afegit— no vull matar les ilusions que estan en flor.

El cas es singular, però no tant que no puguin buscarse les fonts d'aquesta corrent en les campanyes de fa dies.

Els conservadors y els republicans varen acceptar al discutirse'l projecte en el Congrés inclòs la publicació per Reyal decret, en reserva de donar compte a les Corts, del reglament pertinent per aquesta lley que avuy en el Senat no volen discutir tansols ab el pretex de que es necessari un mes pera estudiarho.

Per si el símptoma hagués sigut poch expressiu s'ha proposat una esmena en la que's demana autorisació pera'ls municipis pera restablir l'impost de consums els ajuntaments que ho creguin convenient pera'ls seus interessos.

L'aplassament de la crisis

Sa dia que una de les rahons perque la crisis no's plantejarà fins el primer de janer, es perque'ls ministres y alts funcionaris ja han cobrat la nómina de desembre, com de costúm. Si sorgís la crisis tindríen de tornar alguns dies de haver y això originaría un gran trastorn en la ordenació de pagos.

ULTIMA HORA

LO D'ORIENT

(DE L'AGENCIA HAVAS)

Lo que diu el príncep de Mónach.

París, 22, 11'27 nit. — El príncep de Monach, en un discurs pronunciat en un banquet mutualista, ha elogiat els principis de la mutualitat y l'arbitratge.

Ha dit que l'actual conflicte, les conseqüencies del qual amenacen la pau europea, pot ser solucionat pel tribunal d'arbitratge de La Haya. Sense atentar a la dignitat de cap de les parts hi hà medis d'esvair la emoció ansiosa d'Europa. Aviat serà un fet que no sorgirà la guerra europea entorn de les qüestions balkàniques, y que d'un cop per sempre el Tribunal de La Haya pronunciarà sobiranament sobre'ls punts que no hagin pogut ser solventats en la conferencia de Londres.

Canoneig

París, 22, 11'45 nit.—Atenes, 22, a les cinch de la tarda.—La flota otomana ha intentat avuy una sortida.

Els torpillers han canonejat Tenedos.

A Tenedos

París, 22, 12'10 nit.—Atenes.—El governador de Tenedos telegrafía que durant el bombeig la población turca acullia ab aclamacions als navilis otomans.

La guarnició grega ha fet foch sobre'ls manifestants, matant a 3 y ferint a 12.

El governador ha reprimit la revolta y ha demanat instruccions al ministre de la Guerra pera castigar als culpables segons la lley marcial.

Negociém Valors y Cupons

Ells de E. Mas Sardà, Rbla. Centre, 32.

CORREUS D'AFRICA

Línia de Valencia

Sortides tots els dies, a les sis de la tarda y diumenges, a les dotze del mitgdia, a excepció dels dissaptes

Els vapors que presten servey estan dotats de luxoses cambres de primera y segona classe. Espayosos locals pera'l passatge de tercera. Saló fumador. Saló de música. Quartos de bany. Llum eléctrica en tots els departaments. Estació radi-telegráfica a llarga distancia pera'l servey del públich.

Pera informes dirigirse a la consignataria, senyora VIUDA DE VICENS SANZ SELMA. Passeig Colon, núm. 1.

Fulla Agrícola de LA VEU

Articles doctrinals, notes tècniques, informacions comercials, cotisacions de mercats del país y extranger, noticies útils y demés d'interès pera la pagesía catalana

312

Agricultura catalana retrospectiva

Ab la «Geografía general de Catalunya», monumental obra editada per la casa Martínez, dirigida per don Francesch Carreras y Candi y redactada per homes entesos en cada una de les diferentes parts que conté, s'hi ha publicat un tractat molt instructiu y curiós, que's destaca y se destacarà sempre dintre la literatura agrícola del nostre país.

El seu autor, D. J. Maspons y Camarasa, ha fet una crònica de l'agricultura a Catalunya en tots els temps, aportant datos y consideracions de tot lo que a la cosa agrícola's refereix: producció y comerç, condició social del pagès en les diferentes èpoques, institucions en que s'ha apoyat pera'l seu progrés, circunstanccies favorables o adverses ab que s'ha trobat.

Després de breus indicacions sobre l'art del pagés en les primitives races pobladores de Catalunya, entra de plè el senyor Maspons en els temps de la reconquesta, explicant com se tornaven les terres al conreu y se poblava'l territori, les rudimentaries industries rurals que aparegueren, les vies de comunicació que s'obriren, els mercats y fires que començaren a instituirse y els contractes que regíen pera la explotació de les terres y la condició de les persones que contractaven.

Al propi temps, estudia les manifestacions de vida colectiva y pública que aparegueren entre la classe pagesa, contrastables ab les que sorgíen entre les demés classes socials.

Després d'uns capítuls destinats a donar idea de la lietratura agrícola que començà a aparèixer en nostra terra cap al sigle XIV y dels homes estudiosos que difundiren coneixements d'ordre agrari, deixa entreveure'ls albors de les grans transformacions que havíen d'operarse, pel desenrotllo del comerç, aplicació racional d'adobs, perfecció en la maquinaria y descobriments científichs.

Dins ja de la època contemporania, presenta'l senyor Maspons y Camarasa diferents quadres de les associacions agrícoles que s'han registrat en el nostre país, de les institucions d'ensenyança, de les exposicions, concursos y festes que s'han celebrat.

Finalment, atapaídes estadístiques, degudament comentades de producció agrícola y pequaria en els nostres dies, completen aquest especial estudi de l'agricultura catalana, que constitueix un arsenal de datos tan variats y tan precisos, que proporcionen abundant material d'orientació y de noves investigacions a tothom qui vulgui conèixer qualsevol dels aspectes que ofereix el desenrotllo de la vida agrícola catalana.

Portem aquí una bona part d'un capítul de la obra ab l'anta cura realisada pel nostre amich y company, acompanyant la transcripció d'una mostra dels innombrables gravats que la ilustren:

Comers y producció agrícola

A mida que les classes rurals anaren desfentse del jou feudal y al compàs del creixement dels Municipis, l'agricultura, no sols adquiría preeminencies polítiques y socials, com hem vist, sinó que vegé aumentar considerablement la producció y els medis interiors y exteriors de facilitar les transaccions.

Prengueren increment els mercats y fires; se dictaren disposicions de policía dels mateixos, creantse'l càrrech de Mostaçaf (1) empleat municipal, encarregat de «regular totes les coses axí de vituales com de havers e mercaderies» (2); se favorí la concorrenccia als expressats centres de contractació ab disposicions de caràcter fiscal y ab guiatges y salvaguardes protectors de les persones dels mercaders, de manera que aumentà l'importancia de molts dels mercats que hem dit en altre lloch se celebraven y se'n crearen de nous. Sens dubte el mercat més important era'l de Barcelona (3) perque, ademés dels articles del consum de la ciutat se concentraven en la mateixa molts altres productes destinats a la exportació: desde'l segle XIII «Barcelona començà a èsser un port obert a les nacions conegudes» (4); els mercaders catalans donaven a conèixer arrèu les producciones naturals d'aquest terrer y de la industria del propi país en competencia ab els més ardits mercaders del seu temps (5).

El comerç, per lo tant, prengué gran increment al entrar en la tretzena centuria (6) y d'aquí que la navegació, l'agricultura y la industria, comencessin a fruir d'una vida esplendorosa. Compara un escriptor (7) de les primeries del sigle XVIII la situació de Catalunya del temps en que escribía, ab la de les expressades èpoques, y troba aquestes més pròsperes. «Soy de sentir — diu — que Cataluña en los tiempos antiguos fué por lo común más rica, más cultivada y fertil y más poblada de gente de lo que es desde entonces hasta hoy». En aquest ordre de les comparacions, el propi autor diu que'ls territoris de Gerri, Labaix y Urgell, tenien més gent abans que ara: molts pobles de la comarca urgellesa que avuy si esguerren la cullita del blat, estàn perduts, al propi temps que agrícols, eren industrials, al passar per les centuries tretzena, catorzena y quinzena, fabricant panyos, bayetes y altres teixits de llana; per tot arrèu de Catalunya l'indicat autor va trobanthi restes d'llaverhi hagut més gent y més producció que en el seu temps, especialment d'oli y de vins, y aixís, recalcant que desde'ls sigles XVI y XVII data la decadencia de la població, s'expressa en els termes següents:

«Lo que antes estaba cuidadosamente cultivado por muchas manos y producía para la subsistencia de muchos, después, no bastando una familia a cultivarlo todo, se contentaban en trabajar el terreno más pingüe y vecino, quedando abandonado lo demás, y así en estos tiempos en que ha multiplicado la gente y van buscando tierra para el cultivo, experimentan que no hay terreno, por estéril y áspero que sea, y que parece a primera vista que jamás ha sido reducido a cultura, o que no es cultivable, se hallan indicios y pruebas ciertas de lo que fué: de forma que en un empinado y resbaladizo monte, se halla que a grande costa se fueron poniendo y arrimando grandes peñas como gradas o escalones, y entre grada y grada o márgenes, se iban aprovechando y cultivando aquellas estrechas fajas, se plantaban viñas y olivos, y de éstos duran aún hoy dia los troncos, después de muchos siglos que no se ha cultivado aquella tierra, como lo tengo observado y visto en varios territorios de lo más quebrado de Cataluña.»

Insistint en aquests conceptes, diu el propi escriptor:

«Las tinajas aceiteras de piedra que de tiempos antiguos se mantienen en algunas casas y las que se han descubierto entre ruinas, indican que era copiosa la cosecha de acceite y a su modo era la misma la del vino.»

L'abundancia de prempses de lliura o de viga que's troben per les nostres cases de pagès, la major part d'elles en desús, si bé que fins a cert punt no s'ha lograt encara ab les prempses modernes substituir algunes de les ventatges d'aquelles, confirmen l'opinió que deixem transcrita. No es que aquesta lley de prempses datin del temps a que'ns referim, perque ja en temps dels romans y més tart dels alarbs, eren conegudes, però es indiptable que prengueren increment més capençà.

Lo cert es que tenfem moltes producciones y petites industries rurals que s'han deixat perdre sense que moltes vegades hi hagi causa que ho justifiqui. L'autor, les dites del qual venim esmentant, anota que'l pià d'Urgell, estava, com està avuy, faltat d'arbres fruiters, quan tan bé hi podríen anar, però el qui tracta de plantarne, diu, «se detiene por el recelo de que plantando él, no él, sinó los vecinos se aprovecharían del fruto.»

Clar es que la substitució de cultius es a voltes molt racional: tal se pot dir de lo succeit a la plana de Vich respecte al cultiu de la vinya, aquest cultiu que tan desgraciades conseqüencies ha portat per més d'un concepte, girant al entorn d'ell les grans crisis de l'agricultura: a la plana de Vich, ahont avuy gairebé no s'hi coneix cap cep, se té noticia (8) de que a partir del sigle XI fins al XVII o XVIII se cultivava la vinya. Sens dubte que la facilitat de transports ha fet que s'abandonés dit cultiu en una comarca poch apropiada pera trèuren bons profits, perque, per tal causa y altres, cada dia va essent menys necessari que en cada comarca s'produeixi de tot, y encara que sía incidentalment, siens permès dir que se fa forçós eliminar molts cultius que no resulten prou remuneradors, pera dedicarse casi exclusivament als que sien més productius; per les vies de ferro y per les carreteres, arriben facilment a una comarca les producciones que hi falten.

Per aquestes raóns que en part produeixen ja'ls seus efectes, si bé que no tant com convindría y per altres circunstancies, tals com els cambis naturals de costums y gustos de la societat els avenços de la industria, etc., ha esdevingut la disminució o desaparició total de certs cultius y de determinades industries rurals.

Ens trobem, per exemple, en que ja, desde la època romana, durant tota la Edat Mitjana y gairebé fins als nostres dies, s'han cultivat aquí en gran escala el cànem, llí y espart (9), primeres materies pera la confecció de prendes de vestir y d'usos domèstichs, aixís com pera la confecció de xarxes y cordes, la desaparició dels telers a mà, la baratura ab que'ls telers mecànichs confeccionen certes robes que abans confeccionava pacientment la típica filadora, la introducció de certes fibres extrangeres, han fet, entre altres causes, que aquells cultius se reduíssin considerablement, de manera que si un temps arribaven fins a donar lloch al comerç de la exportació, avuy ens venen de fòra una part de dites primeres materies, si es que no'ns arriben ja confeccionades. Aixís mateix els avenços industrials han transformat en gran manera industries determinades que eren font de vida pera les classes rurals, com les de la pega, el sèu, el quitrà; han desaparegut o decauen determinats cultius com el del roldó y altres que esdevenen avuy cultius poch remuneradors, productes que desde'l sigle XIII s'exportaven a diferents punts, un cop provehits els mercats interiors.

També s'explica, per la facilitat de comunicacions que'ls grans centres de producció d'Amèrica, Russia y altres països, hagin anulat, o poch menys, l'exportació de fustes y de pells y cuiros; que s'hagi aixís mateix reduit al no rès (convertintnos en importadors) la exportació de cereals, que havía constituit un dels cultius més extesos y remuneradors, aixís com era productiva l'industria de les farines (10).

Afegeix l'autor, al qual seguim, que s adineraven molt especialment altres productes com «tocino, vino, piñones, avellanas, nueces, almendras, manzanas, castañas, orejones, naranjas, cidras, limones y árobles para trasplantar. Por lo que mira a la saca del tocino, parece que llegó a tal exceso, que en las Cortes de Monzón de 1534, se dió providencia para contenerla, pues era alguna vez en manifiesto daño de la provincia. Así, pues, fué prohibida para reinos extranjeros bajo la pena de quinientos ducados de oro y confiscación del género, concediéndola tan solo para los dominios de la Corona de Aragon, en años de abundancia, después de quedar provisto el país.

»La extracción de los sobredichos renglones continuó en todo el siglo XVI, a los que se añadieron la miel, el aceite, las algarrobas y pesca salada, según se demuestra por los derechos que recargó la Diputación en las Cortes del año 1599. A la verdad, por aquellos tiempos eran excelentes los vinos de Rosellón, Mataró, Sitges y Falset y campo de Tarragona y los cáñamos de éste, no menos que las avellanas del Ampurdán y la Selva.»

El quadre de les principals producciones y industries rurals del segle XIII al XVI no es complet encara; ademés d'aquesta producció exhuberant de fruites, de vi y oli que avuy s'ha aumentat considerablement, enviantse a diferents paisos del mon quan els tractats internacionals o disposicions fiscals interiors no ho dificulten, ens trobem ab altres producciones de vida esplendorosa un temps y esmortuida avuy, quan cap rahó de pès abona'l seu decaiment.

Acabem de fer esment de la producció de la mel. ¿Per què no'ns treu el partit degut de les condicions privilegiades del nostre terrer pera la obtenció d'aquest producte? ¿Per què a la vegada no's treu el partit degut de les condicions aixís mateix privilegiades del terrer y clima pera la producció fruitera? y diem això, malgrat la existencia dels maravellosos fruiterars del plà del Llobregat, Camp de Tarragona y altres. Aquesta producció pot donar lloch a una industria rural excelent, que com la de la mel, la de la seda y tantes altres, gairebé desaparegudes, constituíríen una base excelent de benestar material, y fins moral, pera la gent del camp; ens referim a la industria de la conserva de fruites que, com aquelles esmentades industries, havíen portat a llunyanes terres el crèdit de la nostra producció (11).

No sabem tampoch si té prou explicació, la desaparició d'altre cultiu, que assolí gran importancia, el cultiu del safrà, extès en diferents punts de Catalunya, principalment a la Segarra y Conca de Barberà. Potser el principal centre de producció era Santa Coloma de Queralt, per quant hi compareixíen a comprarne mercaders de Barcelona, Cervera, Cardona, Tàrrega, Vilafranca, Igualada, constant que per espay de cinch mesos (octubre de 1378 a març de 1379) se cobraren a Santa Coloma impostos per la compra y venda de més de vinticinch mil lliures de dit producte; se venía a 20 rals velló la lliura (12). El safrà de Catalunya s'exportava a França, Alemanya y altres paisos (13).

Aixís mateix hem de fer esment de una industria rural que assolí gran preponderancia y que avuy, per un avenç industrial y per certes circunstancies de caràcter administratiu y fiscal, s'ha reduit cairebé en sa totalitat a la ciutat. Resseguint els documents de nostres arxius municipals, arrèu se troben datos y deliberacions dels consellers, referents a l'administració del servey del glas o néu; recorrent les parts alteroses y fredes de la nostra Catalunya, arrèu se troben pous de glas, gairebé tots abandonats, inservibles avuy día. Aquells documents y aquestes cavitats construides en les nostres montanyes, demostren el gran consum que's feya de glas y l'increment que tingué un día aquesta industria agrícola.

---

(1) Se creà a Barcelona en el sigle XIV. F. Carreras y Candi «Palomas y palomares en Cataluña». «Miscelanea histórica catalana». Vol. I, p. 108.

(2). J. Soler y Palet. Llibre dels Privilegis de Terrassa.

(3) F. Carreras y Candi. «Palomas y palomares en Cataluña». En aquest treball hi hà abondants noticies del mercat de Barcelona.

Respecte a preus de blat, carns y altres productes agrícols, aixís com les regles de comerç que regíen, vegi's ademés «Rúbrica de Bruniquer» v. III, entre mil altres documents del Arxiu Municipal de Barcelona.

(4) Capmany. «Memorias historicas», v. I, part III, p. 23

(5) Els mercaders catalans no s'acontentaven en explotar solament el comerç ab les producciones d'aquí. Aixís, entre altres mil casos, esmentarem que en certa ocasió (1330) en que se'ls degué posar en males condicions pera exercir el comerç, el Rey de Castella Sanxo IV, disposà en Reyal Cèdula, que'ls mercaders de Catalunya que anessin a comprar oli a Sevilla, fossin tractats igual que'ls genovesos. (Campmany, v. II. Colecció diplomàtica, p. 57.)

(6) Hagué no obstant de rebre el comerç importants contratemps, com a lley natural del curs de les coses: però un dels contratemps, motivats per una causa especial y que hagué d'influir precisament en les producciones del camp, esdevingué en temps de Jaume I. Aquest gran rey, a instancies del Sant Pare, dictà en 1274 una Reyal Cèdula prohibint l'exportació en terra d'infidels.

Semblant prohibició produhí gran rebombori a Catalunya, que feya molt comerç ab Egipte y Berberia; els perjucats demanaren aclaracions y després de molt discutirse la qüestió, se reuní una junta de teòlechs, els acorts de qual Junta serviren de base a un decret declarant respecte de quines producciones era lícil o ilícit sostenirhi tractes comercials ab els infidels: se sostingué la prohibició, entre altres, pel blat, ordi, mill, panís, faves, cigrons y altres llegums y ses farines, aixís com per la fusta y xarcia de cànem.

Sembla que no se sostingué per molt temps la prohibició, perque, als pochs anys de decretada, se reviscolava el comerç d'exportació per tals producciones. (Campmany, ob. cit. v. I, part II, p. 47).

(7) Jaume de Caresmar. «Carta al Baron de la Linde». «Periódico Universal de Ciencias y Artes». 1861. Números del mes de janer y següents.

(8) Joaquim de Abadal. «Federació Agrícola Catalana Balear.—Congrés celebrat a Vich l'any 1908.» p. 28.

En «La Veu del Montserrat», de Vich, any 1880, pàgs. 339 y següents, se publicà un treball titulat «Les vinyes en la Plana de Vich», plè de molt curioses noticies.

(9) La enumeració de conreus del sigle XIII al XVI, la farem a base de l'esmentada obra d'En Campmany, vol. I, part II, p. 240 y següents.

(10) «Desde el siglo XIII habían acostumbrado los catalanes llevar a los reinos extrangeros, principalmente a Berberia, granos, plomo, hierro, acero y armas, sin contar otros aprestos especificados en las Reales cédulas de don Jaime I, de 1274, de don Pedro III, de 1283, y de don Jaime II, de 1295.

Que el trigo, el vino, legumbres y otros frutos fuesen también renglones del tráfico activo, se comprueba por varias memorias antiguas. Por lo que mira a los granos, hemos de suponer que Tortosa era el almacen general de los trigos, que sin duda baxaban de Aragón por el Ebro, y se extrahían después para diferentes puntos; como lo acredita un decreto de 1296 en que el Rey don Jaime II permitió a los vecinos de Barcelona la libre exportación de aquel fruto para todos los países. En 1301 la nao de Juan Marquet navegando desde Portfangós a Génova con un cargamento de trigo, fué arrestada en el puerto de Cadaqués con motivo de no haver satisfecho su patrón ciertos derechos. Por último, en 1339, a causa de la gran carestía que padecía la Toscana, la ciudad de Sena despachó ciertos comisionados a Cataluña a comprar trigo por valor de diez mil florines de oro, cuyos cargamentos después se perdieron con un temporal que sobrevino en la navegación.

En los Capítulos sobre los derechos de entrada y salida de las aduanas de Cataluña, compilados y confirmados en las Cortes de Barcelona de 1413, se trata desde el quinto hasta el undécimo de lo que adeudaban los trigos, vino, carnes saladas, legumbres y otros comestibles, con distinción de los parajes por donde se extrahían. En las Cortes de 1481 se renovaron y arreglaron los referidos derechos. En el Capítulo IV y V se expresa lo que adeudaba por práctica a la salida toda especie de granos y legumbres.» (Campmany, VI, part II, p. 252.)

(11) L'esmentat doctor Caresmar, després d'afirmar que les dònes cuidavenn en els sigles XIII y XIV de la producció de la mel que s'enviava a Llevant, diu: He vist un instrument en que un home s'obliga a pagar cert deute un cop hagi vingut d'Argel a vendre figues seques y panses.

(12) Mossèn Joan Segura, Pbre. «Historia de Santa Coloma de Queralt» cap. XXII.

(13) «Que los antiguos catalanes embarcaban este fruto en su propio suelo para levante, no admtei duda: pues entre otros renglones que componían la carga de una nave que partió de Barcelona en 1394 para Alexandría y fué apresada por los genoveses, se cuentan la miel y el azafrán. Tampoco admite duda de que lo llevaban al norte y que sería uno de los ramos para el comercio activo con los Países Baxos. En efecto, aun conservamos una memoria de ello en el litigio que en 1405 pendía ante los Burgomestres de la ciudad de Brujas entre un mercader catalán y otro flamenco sobre la venda de un surtido de azafrán. Este fruto era también objeto de comercio para lo interior de Alemania: pues por los años 1444 dos mercaderes barceloneses se hallaban en Francfort con sus repuestos de azafrán de Orta, donde padecieron algunas extorsiones, por haberles suscitado un pleyto ciertos extrantrangeros acerca de la pureza y bondad de dicha mercadería.

Por otra parte, debemos suponer la extracción del azafrán como uno de los objetos importantes del comercio de los catalanes; pues que en varios capítulos de Corte se hace expresa mención de los derechos que debían adeudarse y de los lugares de su peso y manifiesto. Según las antiguas tarifas confirmadas en las Cortes de Barcelona de 1413, la imposición de salida era de un cinco por ciento. En el capítulo XVIII de los nuevamente arreglados en las de 1481, se trata de moderar los de la extracción de aquel género. Posteriormente en el capítulo XXV de las Cortes de Monzón de 1547, se estableció que la tabla y peso del azafrán de Orta fuese en la Villa de Altea junto al Ebro. Asimismo en los capítulos VII y IX de las Cortes de 1533 se vuelve a tratar del referido fruto, arreglando su bondad y señalando el puesto de su despacho.» (Capmany).

El pagès català y les feines del camp, en 1511

Llaurant ab bous

La sega

La batuda

Formant el paller

La poda del cep

Prempsant raims

Llenyant al bosch

La matança del porch

Tretes del curiós *Repertori del temps novament estampat e correcgit en la noble ciutat de Barcelona per Joan Rosembach* (any 1511)
Propietat de Francesch Carreras y Candi

Exportació de fruites

Ampliant y confirmant lo que en diferentes ocasions hem dit respecte a la grandíssima conveniencia d'extendre la exportació de fruites, aportarem alguns datos més.

Hem parlat alguna vegada de lo migrada que és y lo important que podría ser, la exportació de fruites a distints paisos d'Europa; dilluns passat transcriviem una carta de Costa Rica planyentse un català d'allà que no'ns espavilem aquí pera enviarhi més fruita.

Parlem avuy del cas d'Alemanya. — Al l'imperi alemany, ahont ademés d'algúns fruiterars, hi hà 2 milions d'arbres fruiters plantats a les carreteres, necessiten importar fruita per valor de 90 milions de marchs.

¿Què hi envía Espanya? Solament 507 tonelades, mentres que Austria, per no esmentar altres paisos, hi porta 73.000 tonelades.

¿Per què ens quedem tant a la cua? No per rés més que per falta d'iniciativa, d'esperit d'associació y per no preocuparnos com deuríem de la forma de exportar, com una vegada més s'ha posat de relleu ab motiu del brillant concurs d'embalatjes pera fruites, organisat no fa molt per l'Institut Agrícol Català de Sant Isidre.

Adobs Espinás
Rambla del Centre, 37.—Fàbrica a Sans

Crònica

La pluja. — Ha caigut per fi la benefida pluja, apagant la sed dels camps y tornant l'alegría al pobre pagès.

Al escriure aquestes ratlles no coneixem encara la importancia que hagi pogut tenir la pluja, peró es de creure que sense que s'hagin pogut esmenar els gravíssims danys experimentats per la persistent sequedat, aquella petita part de camps de sembradura que s'han pogut utilisar, verdejeràn sense tardar gaire y rebrà tot en general algun benefici.

Que segueixi plovent, que duri forsa la pluja. No volém més que pluja, forsa pluja.

—

Obituari. — Pera tot agricultor ha de ser d'inoblidable recort el bon patrici don Francisco Romaní y Puigdengolas, que fa pochs dies ha mort.

Ademés de que dintre y fòra de l'Institut Agrícol havía treballat molt en altre temps en pró de les reivindicacions agraries propiament dites, la figura de don Francisco Romaní se destacà en lloch preeminent dintre'l camp de les reivindicacions jurídiques encaminades a la conservació del nostre dret, accentuant en moltes ocasions dintre aquest camp la nota ruralista, essent per lo tant un dels més eminents defensors que ha tingut la constitució familiar pagesa.

—

Concurs internacional de vins. — En 1911 aumenta l'intercàmbi de vins en els mercats d'Europa.

Anglaterra importà, durant aquest any, 12.604.000 galons en caschs y en ampolles, el valor dels quals va ascendir a 4.162.000 lliures esterlines. Introduí ademés per un valor de 1.929.000 lliures esterlines de vins espumosos.

Bèlgica comprà vins en caschs per valor de 16.930.116 franchs, y vins embotellats per valor de 11.044.109 franchs.

Italia s'ha quedat endarrera en 1911, exportant per valor de 40 milions de lires en vins y 13 en «vermouth».

En les Repúbliques Argentina y del Uruguay, els yanquees no lograren apoderarse dels mercats a pesar dels seus intents.

Aixís s'ha vist que'ls envius de França y Espanya cap al Plata han aumentat l'any 1911, disminuint, en cambi, els de Nort Amèrica.

A Espanya hi ha hagut en 1911 molta exportació.

Ha passat les Duanes vi negre comú per valor de 60 milions de pessetes; vins blanchs per valor de 11 milions; vi de Xereç, 2.500.000 pessetes; en vins de Màlaga y altres diverses classes, per valor de 15 milions de pessetes. El conjunt forma un total d'exportació de vins de 100 milions de pessetes, contra 85 milions de l'any precedent.

—

Propaganda vinícola a Constantí. — L'altre día va tenir lloch a Constantí un important acte de propaganda a favor dels fins que persegueix la Unió de Vinyaters.

De primer se va celebrar un dinar en obsequi als forasters senyors Elías de Molins, Parellada y Barnadas, y després va tenir lloch un miting en el qual feren us de la paraula els esmentats propagandistes y ademés els senyors Sabaté, Sedó y Mestres.

Se varen obrir llistes d'associats pera constituir la Delegació de la Unió en aquesta localitat.

—

Distinció merescuda. — Té l'Institut Agrícol Català de Sant Isidre, ademés dels socis residents a Barcelona y dels corresponsals a fòra, unes categories de socis de caràcter honorífich, entre'ls quals hi figuren tècnichs y personalitats que han prestat especials serveys a la corporació.

Ningú actualment com don Jaume Raventós, el conegut director del Laboratori químich de l'Institut, se mereixía ser elevat a una categoría honorífica, y per això ha sigut molt ben rebut l'acort de la Junta Directiva de nomenar Soci Cooperador a un home que a sa preclara inteligencia, hi uneix un fervor per totes les coses que afecten a la nostra primera corporació agrícola que fan utilíssima la seva intervenció en tot quant se fa en aquella casa.

La enhorabona al bon amich senyor Raventós.

—

L'enguixat dels vins. — En el Diari de Sessions del Senat del dia 18 s'hi conté la discusió del dictamen sobre'l projecte de lley d'enguixat dels vins.

S'hi llegeix el magnífich discurs del senyor Soler y March, que per una vegada més ha sapigut interpretar eloqüentmont les necessitats del país.

—

Publicacions rebudes. — «L'Art del Pagès». S'ocupa dels adobs potàssichs, del vinent Congrés Internacional d'Agricultura y del Concurs d'embalatges celebrat per l'Institut Agrícol.

«La Crónica Agrícola» de Saragossa. Don Marian Arasate, president de l'Associació de Viticultors navarros, excita desde dit setmanari de Saragossa als viticultors aragonesos pera que formin part de la Federació de viticultors del Noroest, una de les quatre federacions que s'han de constituir.

Mercat de Barcelona

Preus corrents al engrós, donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors Reyals de Col·ze de la Plassa de Barcelona.

Grans y farines

(Sense drets de consums.)

Blats

Candeal Castella	de 31'25	a 31'50	100 kilos
» Manxa	» '	a '	»
Aragó	» '	a '	»
Urgell	» '	a '	»
Navarra	» '	a '	»
Blanquet	» '	a '	»
Bunatoria	» 32'84	a '	»
Aulka Theodosia	» '	a '	»
Teski	» '	a '	»
Berdianska	» '	a '	»
Azime Yeski	» 33'30	a 33'75	»

Farines

Extra blanca n.º 1.	de 38'45	a 39'65	100 kilos
Superfina id. n.º 2.	» 36'05	a 37'25	»
Números 3	» 33'65	a 34'85	»
Números 4	» 26'41	a 27'30	»
Segones	» 23'33	a 25'	»
Terceres	» 20'	a 20'83	»
Quartes	» 19'55	a 20'83	»
Extra forsa n.º 1	» 46'27	a 48'67	»
Superfina forsa 2	» 43'87	a 45'67	»
Números 3	» 34'85	a 36'05	»
Números 4	» 20'41	a 21'66	»
Segones	» 20'	a 20'83	»
Terceres	» 18'33	a 20'	»
Quartes	» 17'50	a 18'33	»
Arròs Valencia bomba	63'	a 70'	»
» Amonqueli	» 37'	a 45'	»

Garrofes

Vinaroz	» 16'66	a 16'96	100 kilos
Idem rojes	» 16'07	a '	»
Ibissa	» 14'88	a 15'47	»
Mallorca	» 14'88	a 15'17	»
Tarragona	» '	a '	»
Gandía	» '	a '	»
Valencia	» 16'33	a 16'66	»
» roja	» '	a '	»

Despulles

Segó	» 3'035	a 3'928	100 litres
Segonet	» 4'107	a 4'285	»
Prims	» 4'285	a 4'295	»

Civada

Sevilla	» 49'	a 50'	100 kilos
Extremadura	» 26'	a 26'50	»
Extranjer	» 45'	a 46'	»
Cartajena roja	» '	a '	»
Rusia	» '	a '	»

Ordi

Andalusia	» '	a '	100 kilos
Urgell	» 27'	a 27'50	»
Aragó	» '	a '	»
Comarca	» 28'50	a 29'50	»

Faves

Extremadura	» 29'	a 29'50	100 kilos
Valencianes	» 27'50	a 28'	»
Comarca	» '	a '	»
Smyrna	» '	a '	»
Mahó	» 46'	a 48'	»

Favona

Xerès	» 30'50	a 31'	100 kilos
Seville	» 30'	a 30'50	»
Castelló	» '	a '	»

Blatdemoro

Plata	» 18'25	a 18'50	100 kilos
Danubi	» '	a '	»
Cincuantini	» '	a '	»
Sevilla	» '	a '	»
Berdianska	» '	a '	»

Mill

Extranger	» 24'50	a 25'	100 kilos
Comarca	» 23'	a 23'50	»

Herpa

Pais	» 23'00	a '	100 kilos
Xipre	» '	a '	»
Llevor de nap	» 35'	a '	»
Llinassa	» '	a '	»
Pèlog del país	» '	a '	»

Patates

(Informació de la casa Luis Matutano)

Bufé	11'25	a '	100 ks.
Bolado	» 13'50	a 15'	»
Groga vella Castella	» '	a '	»
Bolado Vallés	» '	a '	»
» Vich	» '	a '	»
Rodona groga	» '	a '	»
Navarra	» '	a '	»

Patates de sembra

Bufé blanch (rassa alta)	» '	a '	100 kilos.
Bufe Cerdanya	» '	a '	»
» Francés	» '	a '	»
Early-rose francesa	» '	a '	»

Fruites y hortalices

Alls	» 1'50	a 0'00	forch
Ceves	» 10'	a 00'00	100 kilos
» vermella	» '	a '	»
Pomes	» 30'00	a 40'00	»
Moniatos Valencia	» 00'00	a 00'00	»
Préssechs	» 00'	a 00'	»
Peres pais	» 00'00	a 00'	»
» Aragó	» 50'00	a 70'	»
Mongetes Valencia	» 50'00	a 00'00	»
» rodones	» 45'	a 50'	»
» Mallorca	» 51'00	a 00'	»
Pésols pais	» 00'00	a 00'00	»
Faves Valencia	» 00'00	a 00'	»
» Cullera	» 0'00	a 00'	»
Raim Murcia	» 50'00	a 00'00	»
» balenci	» 56'00	a 60'00	»
» Xixona	» 60'00	a 55'00	»
» Mallorca	» 45'00	a 55'00	»
Nispers	» 0'00	a '00	»
Tomatechs Cullera	» 20'00	a 30'00	»
» Mallorca	» 30'00	a 35'	»
» pais	» 20'00	a 00'	»
Alcarxofes	» 6'00	a 10'00	el 100
Idem petites	» 0'00	a 0'00	»
Llimones	» 0'00	a 0'00	»
Pebrots verts	» 3'00	a 4'00	»
Auberginies	» 0'00	a 0'00	»
Plátans	» 0'0	a 00'00	dotzena
Melons	» 7'00	a 10'00	»
Cindries	» 0'0	a 0'	»
Taronjes	» 15'00	a 25'00	millar
Mandarines	» 20'00	a 30'00	»

Panses de raims en caixes de 10 kilos, 30'00 pessetes.

Figues, en caixes de 10 kilos, 6'50 pessetes.

Fruites del país

(Informació de la casa Miquel Vallé y Salvadó)

Alls cappares morats pais superiors, de 20'00 a 00'00 pessetes la dotzena de forchs.—Idem pais, de 00 a 00 idem.—Idem primera de 16 a 00'0 id.—Id. corrents, de 18'00 a 00'00 id. id.

Ademelles ab closca forta, de 40 a 45'00 pts. els 100 kilos.—Id. mollar, de 100 a 105'00 els 100 kilos.—Id. Esperansa, primera, de 294 a 300'00 els 100 kilos.—Idem idem, segona, de 288'0 a 290'00 id.—Idem Llarguets, de 295'00 a 300'00 idem.—Idem Mallorca, escullida, de 285'00 a 287'00 idem.—Id. id., corrent de 252'00 a 258'00 id.

Arrós Monkill, de 50'00 a 52'00 pessetes els 100 kilos.—Idem Bomba, de 64'00 a 70'00 idem.

Avellanes cullitor, de 86a 88'00 ptes. els 100 kilos.—Idem garvellades, de 88'00 a 90'00 id.—Idem negrals, de 90 a 95'00 id. id.—Idem en grá 1.ª, de 192 a 195'00 ptes. els 100 kilos.—Idem en grá 2.ª, de 188 a 190'00 idem idem.

Besses Benicarló, 32'00 a 00'00 100 kilos.—Idem Navarra, de 34'50 a 00'00 id.

Blatdemoro Cincuantini, 24'00 a 27'00 ptes. els 100 kilos—Idem Plata, de 21'00 a 23'00 id. idem.

Cacahuets pelats, de 61 a 62 pessetes els 100 kilos—Idem de tres y quatre grans, «blanch», de 58 a 60'00 id.—Idem de dos grans, «blanch», de 46 a 48'00 idem.—Idem de dos grans, roig, 44 a 45 idem.

Dátils, de 50' a 55'00 pessetes els 100 kilos.

Escayola Mazagón, 42'00 a 43'00 pts. els 100 kilos.—Idem Sevilla, de 43'00 a 44' idem.

Fasolets pais, de 65'00 a 70'00 pessetes els 100 kilos.—Idem extrangers, de 55 a 60'00 idem.

Figues Fraga, de 5'50 a 6'00 pessetes els 100 kilos.—Idem Mallorca, de 00'00 a 00'0 id.—Idem negres, 20 a 22'00 ptes. els 100 kilos.

Llevor de cànem, de 43 a 44' pessetes els 100 kilos.

Llentiés pais, de 48 a 50'00 pessetes els 100 kilos.

Monjetes coco-roses extrangeres, de 46'00 a 48'00 ptes. els 100 kilos.—Idem id. del país, de 54'00 a 55' idem.—Id. llingots, de 0'0 a 00 id.—Idem Mallorca, de 51'00 a 53'00 idem.—Idem perles extrangeres, de 44 a 45' id.—Idem Pinet Castelló, de 50 a 51'00 idem.—Id. país, de 00 a 00 idem.—Idem Valencia, de 49' a 50 idem.—Id. Monkelines, 52 a 00.

Nous, de 48a 60 pessetes els 100 kilos.

Prunes imperial Málaga de 15 a 17 pts. els 100 kilos.—Idem. imperial, a 0'00 id.—Idem sur-choix, a ' id.—Idem choix, a 00'00.—Idem corrents, de 7'00 a 8'0 caixa 100 kilos.

Panses, nou rahims, extra, de 7'50 a 8'00 ptes. els 100 kilos.—Idem. idem corrents, de 6'00 a 7'00 id. id.—Id. planes, de 7'00 a 7'50 idem id.—Idem id. grá 1.ª Málaga, 7'50 a 8'00 idem idem.—Idem id. 2.ª Málaga, 00' a 000'0 idem idem.—Idem idem Denia, de 00'0 a 00'00 idem idem.

Pebre vermell, de 108 a 140'0 ptes. els 100 kilos.

Pinyons, de pais 208 a 000 pessetes els 100 kilos.—Castellón, 215 id.

Cigrons Alfarnates, de 58 a 80 pessetes els 100 kilos.—Idem Xerés, de 57'00 a 65 idem.—Id. Mazagón, n.º 28, de 00 a 00'00 idem.—Idem Mazagón, núm. 29, de 45'00 a 47'00 idem.—Idem México, de 85' a 110 idem.—Idem Saúch, de 90,a 137'00 idem.

Tramusos, de 21'00 a 22'00 pessetes els 100 kilos.

Xufes garvellades, de 60'00 a 70 pessetes els 100 kilos.—Idem culliter, de 50 a 60'00 idem.

Comins, de 83 a 87.—Anis en grá, de 76 a 80.

Cànems

(Informació de la casa Jaume Martí y Calvell.)

Cànem Vallés, bregat ab máquina, classe, primera, de 120 a 125 ptes. 100 kilos.

Cànem Vallés bregat pagés, de 105 a 110 pessetes.

Canal ofici d'Oriola, de 160 a 175.

Cànem Oriental en rama, 1.ª, de 000 a 000 id.

Oriental en rama, extra, 000'00.

Canal de Balaguer, 000 a 000 id.

Cànem de Balaguer bregat ab máquina, de 110 a 115 id.—Id. ab máquina, de 000 a 000 id.

D'Italia:

Bolonia, natural, de 150 a 155 id.

Bolonia, classificat, de 155 a 160 id.

Ferrara, natural, de 145 a 150 id.

Ferrara, classificat, de 150 a 155 id.

Pentinats de Nápols, *spontitos*, de 180 a 185 id.

Preus de magatzem per 100 kilos.

Adobs

(Informació de la casa J. Espinás, S. en C.)

Superfosfat de cals mineral, 18[20 °[, ácit fosfórich soluble, pessetes 8'75 els 100 kilos.

Superfosfat de cals mineral, 16[18, ácit fosfórich soluble, 8'00.

Superfosfat de cals mineral, 15[17 °[, ácit fosfórich soluble, 7'50.

Superfosfat de cals mineral, 13[15 °[, ácit fosfórich soluble, 7'00.

Escories Thomas, 15[16 °[, ácit fosfórich total, 9'00.

Nitrat de sosa, 15[16 °[, ázoe 33'50.

Sulfat amónich, 20[21 °[, ázoe, 41'00.

Clorur de potassa, 80[85 °[, equivalent a 51[53 °[, de potassa pura, 26'00.

Sulfat de potassa, 90[92 °[, equivalent a 50[51 °[, de potassa pura, 29'00.

Kainita en pols, 7'50.

Sulfat de ferro en pols, 7'00.

Superfosfat d'osdel 1 al 2 °[, ázoe y 18[20 °[, ácit fosfórich, 12'00.

Superfosfat orgánich 3[4 °[, ázoe y 13[14 °[, fosfats, 12'00.

Materia orgánica córnea natural, 13[14 °[, ázoe y 5[6 °[, ácit fosfórich, 27'00.

Materia orgánica animal, 19[20 °[, ázoe, 30.

Farina d'ossos, 2[3 °[, ázoe y 46[50 fosfats, 13.

Polvo cúprich, 73[75 °[, sulfat de coure, 70.

Preu de pessetes els 100 kilos.

Olis d'oliva

(Informació del Gremi de Magatzemistes d'oli)

Oli d'oliva: Andalús superior, de 126 a 128 pessetes els 100 k.; idem corrent, de 121 a 122; Tortosa inferior llampant, de 000 a 000; idem bons, de 000 a 000; fins de 139 a 140; Aragó, de 153 a 155; Lleyda, de 139 a 140; Urgell, de 152 a 154; Empordá, de 130 a 134; Mallorca, de 143 a 145, segona classe.

Mercat encalmat, ab tendencia a l'alsa, esperant els nous olis.

Oli de pinyols:

Vert 1.ª, de 87 a 00 pessetes els 100 kilos; 2.ª, de 80 a 00 idem idem; Groch, 1.ª, de 89 a 00 idem idem; idem 2.ª, de 80 a 00 idem idem; idem fosch, de 75 a 00 idem idem.

Oli de coco: blanch ab envás, de 00 a 120'00 ptes. els 100 k.; Cochin, de 00 a 125; Palma, de 00 a 125; lli, comestible, de 000 a 000.

Oli de linosa crú, a ptes. 100 kilos; idem idem cuit, a ; idem idem cuit especial, a 000; idem idem incolor, a :

Olis de pinyola

(Informació de la casa E. Angelgrás)

Cotisem:

Vert 1.ª, de 87 a 00 ptes. els 100 kilos; vert 2.ª, de 80 a 00 idem idem; groch 1.ª, de 89 a 00 idem idem; groch 2.ª, de 80 a 00 idem idem; fosch, de 75 a 00 idem idem.—Oli de linosa crú, a 000; idem idem cuit, a 000, idem idem incolor, a 000.

Turtó de coco

(Informació de la casa A. García y C.ª)

A 19'00 ptes. per 100 k. les partides que's lassin per vagons.

Turtós y olis

(Informació de la casa Deutsch y C.ª)

Barrils, crú, á 124 pessetes.
Caixes, crú, á 128.
Barrils, cuit, a 128.
Caixes, cuit, a 132.

Sucres

(Informació de la casa Itius y Torres)

Segueix animat el mercat, fentse les operacions pera'l consúm als següents preus:

Mel	76'00 a 78'00
Terciats	84'00 a 86'00
Centrifuga canya	92'00 a 93'00
Idem remolatxa	83' a 85'
Blanquilles	86' a 88'
Blanchs 1.ª refinats	88' a 90'
Idem tarrós	91'00 a 92'00
Pilons	104'00 a 105'00

Tallat, de 106'00 a 108'00 pessetes els 100 kilos.

Cafés

Els preus pera'l consúm son els següents:

Moka 1.ª	410'00 a 420'00
Puerto Rico Caracolillo	410'00 a 420'00
» Yauco primera	406'00 a 410'00
» Hacienda	390'00 a 396'00
Caracas, Colombia y altres	384'00 a 396'00
San Salvador y similars	380'00 a 384'00
Santos regular	360'00 a 370'

Pessetes els 100 kilos.

Cacaus

Segons deyem son molt escassas les existencies d'aquest article, y els preus se sostenen en espera dels nous arribos de cacau de Fernando Póo.

Pera'l consúm podem anotar els següents preus:

Guayaquil Arriba	» 315 a 320 ptes.	100 kilos
» Balao	» a	»
Fernando Póo 1.ª	» 285 a 295	»
Id. segona	» 280 a 285	»
Id. tercera	» a	»
Caracas 1.ª	» 425 a 475	»
Id. 2.ª classe	» 325 a 350	»

Canyelles

Ceylan extra superior	25'00	rals kilo
» 1.ª	23'00	»
» 2.ª	22'00	»
» 3.ª	21'00	»
» 4.ª	20'00	»
Xina	15'00	»
Raspadures Ceylan	10'00 a	'

Pebres

Singapoore blanch	19' a	»
» negre	15' a	»
Tabasch o Jamaica	13'00 a	»
Clavells especies	17'00 a 00	»

Barcelona 21 desembre 1912.

Informació vinicola

de la casa Arnó, Maristany y Companyía

Encara que en general la situació es la mateixa s'observa de totes maneres que les operacions estan encalmades, lo que no es d'extranyar, perque ja es de costum de cada any veure'ls negocis paralisats, al trobarnos dinire'l actual período de festes.

Al final s'han publicat els datos oficials sobre la cullita de Fransa, resultant que la metrópoli ha produit 59 milions 380 mil 0'35 hectólitres, els que afegits als 6 milions 671 mil 181 d'Alger, fa un total de 66 milions 10 mil 216 hectólitres, xifra que representa un aument d'uns 12 milions 300 mil hectólitres sobre'l total de la cullita anterior. Els resultats, doncks, tan donat plenament la rahó als que profetisaven una cullita abundant, els que poden estar satisfets ja que tenien al devant moltes y valiosos opinions en contra.

Camp de Tarragona, negres, de 14° a 16°, de 21'00 a 23'50 pessetes hectólitre idem.—idem blanchs, de 14° a 17°, de 21'50 a 26'00 id.—Segarra, de 11° a 12°, de 15'50 a 18'50 id.—Igualada, de 10° a 12°, de 16'50 a 18'50 id.—Bruch y Pierola, de 12° a 13°, de 16'50 a 19'00 id.—Penadés, blanchs y negres, 11° a 13°, de 16'50 a 20'00.—Vendrell, Cubelles y Vilanova, negres y rosats, de 12° a 14°, de 15'50 a 20'00 idem.—Vallés, de 10° a 12°, de 15'00 a 18'50 idem.—Alella, de 13° a 14°, de 21'00 a 23'50 idem.—Priorat, de 15° a 17°, de 27'50 a 30'00 idem.—Gandesa, de 13° a 15°, de 20'00 a 23'50.

Y en los demés regions, els preus sobre moll de Barcelona son:

Alacants de 14° a 15°, de 24'00 a 27'50 pessetes hectólitre.—Valencies, negres y rosats, de 13° a 15°, de 21'50 a 26'00 idem.—Valencies tintoreres, de 14° a 15°, de 25'00 a 28'50 ptes. hectólitre.—Utiel y Requena, de 11° a 12°, de 18'50 a 21'00 id.—Mestrat alt: de color, 12° a 13°, de 00'00 a 00 idem.—Manxes blanchs, de 12° a 13°, de 21'00 a 23'50 idem.—Huelvas blanchs, de 12°, de 21'50 a 00'00 id.—Osca negres, de 14°, de 00'00 a 00'00 idem.—Cariñenas, de 15° de de 00 a 00.

Mosts sensofrats, de 14° a 24 pessetes hectólitre.

Misteles blanques, de 9° a 10° y 14°, de 48'50 a 51'50 pessetes hectólitre.

Idem negres, de 12° a 13° y 14°, de 50'00 a 52'50 pessetes hectólitre.

Moscatells, de 10° a 11° y 15°, de 54'00 a 60'00 pessetes hectólitre.

Productes Enológichs

Informació de la Societat Enológica del Penedès.—Vilafranca

	100 kl. Hts 100 kl.	25 kilos Hl. kl.	Al detall kl. kl.
Acit cítrich	470		4'80
Acit sulfurós anhidre en cilindres de ferro	200		2'25
Acit tartrich	370		4
Cola de peix Saliansky primera			50
Clarificants concentrats líquits:			
A. Pera vins blanchs	200		2'50
B. Pera vins de taula	175		2'50
Gelatina extra en fulles			5
Gelatina pura classe corrent			2'50
Gelatina Valette, en pastilles	185		2
Metabisulfit de potassa (sense arsénich)	125		1'75
Tanino al alcohol extra	600		6'50
Llevats seleccionats			
Solució sulfurosa			
Acit sulfúrich			0'30
Carbonat de potassa	150		2
Potassa blava			1
Tartrat neutre de potassa			4
Cremor tártar (bitartrat de potassa)			
Carbó descolorant pur	100		1'50
Tanino al éter	700		7'50
Fosfat amónich	175		2
Permanganat de potassa			3
Amiante en pols	470		5
Carbolina			2

Mercats de Catalunya

Balaguer

21 desembre.

Blat	de 14'75	a 15'25	quartera
Mestall	» 11'00	a 11'50	»
Ordi	» 10'00	a 10'50	»
Civada	» 7'50	a 8'	»
Blat de moro	» 11'50	a 12'	»
Monjetes Sant Jaume	» 29'	a 30'	»
Monjetes Manresanes	» 27'	a 29'	»
Monjetes velles	» '	a '	»
Faves	» 13'50	a 14'	»
Favons	» 13'	a 13'50	»
Besses	» 13'25	a 13'50	»
Llegúm	» '	a '	»
Pedrerol	» '00	a '	»
Llevor de cànem	» 34'00	a 36'	»
Patates Montsech	» 8'00	a 9'	»
» Renaues	» 6'00	a 7'00	»
» Corrents	» 5'00	a 6'00	»
Atmetlles	» 19'00	a 19'50	»
Nous	» 14'00	a 15'00	»
Aglans	» 3'50	a 4'00	»
Gallines	» 8'00	a 9'00	pareil
Pollastres	» 4'00	a 5'	»
Conills	» 2'	a 2'25	»
Ous	» 1'10	a 1'20	dotzena
Olis	» 14'50	a 15'00	arroba
Pinyola	» 0'00	a 0'00	quartera
Vins	» 3'00	a 4'00	canti
Aufals de 1.ª	» 2'25	a 2'75	quintá
Palla	» 1'00	a 1'25	»
Trepadella	» 1'75	a 2'50	»

Bestiar: mular, 00 unses pareil; bovi, de 0 a 00; porquia, 00'00 un.

Planter de ceps americans, a 0' pessetes el cent; d'olivers arbequinos de 0'00 a 0'00 un; de ametllers empeltats, a 0'00 un.

Borjes Blanques

21 desembre.

Blat	de 15'50	a 16'50	quartera
Ordi	» 10'00	a 12'	»
Civada	» 9'	a 9'50	»
Monjetes del país	» 28'00	a 30'00	»
Faves	» 11'50	a 12'	»
Favons	» 12'	a 12'50	»
Vesses	» 12'50	a 13'	»
Panis	» 11'50	a 12'	»
Patates del país	» 00'00	a 1'	arroba
Idem de montanya	» 1'25	a 1'50	»
Alls	» 1'	a 1'50	el forch
Ceves	» 1'	a 1'25	les 30 ar.
Atmetlles	» 20'50	a 22'00	quartera
Nous	» 13'	a 13'50	»
Gallines	» 8'	a 10'00	pareil
Pollastres	» 7'	a 10'	»
Conills	» 2'50	a 3'	»
Ous	» 1'75	a 1'80	dotzena
Olis	» 4'50	a 6'	quartá
Olives	» 12'00	a 14'00	s. classe
Vins	» 00'00	a 0'00	cárrega
Ferratges: Aufals	» 4'25	a 4'50	quintá
Bestiar: Porqui	» 1'85	a 1'90	carnicera

Figues, de 1'50 a 1'75 pessetes l'arroba.

Sabó del país, de 4 a 10 pessetes arroba.

Carbó, de 4'75 a 5'00 pessetes el quintar.

Equivalencies.—La quartera equival a 74 litres.—La carga (mesura) a 120 litres.—La carga (pes) oli a 117 kilos.—El quintá de 40 kilos.—(La arroba de 10 kilos.—El canti de 12 porrons (1 litre 1 porró).—Quartá de 4 quartes, igual a 2'02 litres o 3'90 kilos.—La carnicera de 1 kilos 600 grams.

Espluga de Francolí

19 desembre.

Blat	de 16'00	a 18'00	quartera
Mestall	» 14'00	a 15'	»
Ordi	» 10'00	a 10'50	»
Civada	» 9'00	a 9'50	»
Monjetes	» 24'	a 26'	»
Favons	» 12'00	a 13'	»
Besses	» 14'00	a 15'00	»
Cigrons	» 23'00	a 27'	»
Llovins	» 8'00	a 9'	»
Erp	» 11'00	a 12'	»
Patates	» 1'00	a 1'50	arroba
Avellanes	» 24	a 25'	»
Ademelles	» 23'	a 24'	»
Nous	» 12'	a 13'	»
Gallines	» 7'	a 14'	pareil
Pollastres	» 3'00	a 6'	»
Conills	» 1'00	a 4'00	»
Ous	» 1'50	a 1'60	dotzena
Olis	» 5'00	a 6'00	quartá
Olives	» 14'00	a 15'	quartera
Vins	» 15'00	a 25'	cárrega
de 121'50 litres.			
Bestiar: De llana	de 2'00	a 2'40	carnicera
Porqui	» 2'00	a 2'10	»

Equivalencies.—La cárrega (mesura) a 121 litres.—El quintá de 41'6 kilos.—La arroba de 10'40 kilos.

Figueres

19 desembre.

Blat	de 23'13	a 24'34	hect.
Mestall	» '	a '	»
Ordi	» '	a 14'28	»
Civada	» 11'57	a 12'86	»
Blat de moro	» 15'32	a 15'94	»
Segle	» 00'	a 00'00	»
Monjetes	» 32'50	a 35'00	»
Mongets	» 38'25	a 40'50	»
Faves	» 19'88	a '	»
Favons	» '	a 20'	»
Besses	» '	a 19'38	»
Cigrons	» 36'25	a 40'00	»
Mill	» 21'88	a '	»
Panis	» 18'75	a '	»
Patates	» 8'82	a 10'12	q. m.
Alls	» 0'75	a 1'75	forch
Ceves	» 0'15	a 0'50	»
Capons	» '	a '	pareil
Gallines	» 6'00	a 9'	»
Pollastres	» 3'00	a 5'00	»
Conills	» 3'00	a 5'00	»
Anechs	» 6'00	a 9'	»
Oques	» 5'00	a 9'	una
Polles d'India	» '	a '	»
Galls	» '	a '	»
Ous	» 1'50	a 0'00	dotzena
» 30 dotzenas	» 45'00	a 47'00	»
Olis	» 116'91	a 129'04	hect.
Userda	» 4'00	a 4'25	quintá
Civada granada	» 2'00	a 2'25	»
Palla	» 2'25	a 2'50	»
Aufals	» 0'00	a 0'00	»
Bestiar:			
De llana	» 16'00	a 20'	de 1 any
Porqui (grassos)	» 13'	a 13'75	10 kilos

Equivalencies.—La quartera equival a 89 litres.—La cárrega (pes) a 120 kilos.—El quintá de 40 kilos.—La arroba de 10 kilos.—El mayal d'oli 11'200 kilos o 12'40 litres.—El mayal de vi 15'48 litres.

Concurrencia regular y alguns preus més cars que'n el mercat anterior.

Girona

14 desembre.

Blat	de 24'00	a 26'50	100 kilóg.
Mestall	» 21'00	a 22'00	»
Ordi	» 25'00	a 25'50	»
Civada	» 24'00	a 24'50	»
Blat de moro	» 21'00	a 21'75	»
Fasols	» 41'00	a 57'	»
Faves	» 28'00	a 29'00	»
Pesols	» 00'00	a 00'00	»
Cigrons	» 47'00	a 55'	»
Ous	» 1'55	a 1'65	dotzena
Arròs	» 42'00	a 71'	100 kilóg.
Garrofes	» 16'50	a 17'50	»
Palla	» 7'50	a 0'	»
Patates	» 14'00	a 15'	»
Olis	» 130'00	a 140'	»
Vins	» 35'00	a 40'	»
Formatges	» 2'00	a 2'50	el kilóg.
Bestiar:			
Vaques	» 355'00	a 425'	»
Bous	» 475'00	a 575'	»
Porchs	» 125'	a 250'	»
Xais	» 12'	a 23'	»

Granollers

19 desembre.

Blat	de 25'00	a '	hectólitre
Blat de moro	» 15'70	a '	»
Besses	» 22'15	a '	»
Civada	» 14'30	a '	»
Cigrons	» 48'60	a '	»
Faves	» 20'	a '	»
Favons	» 21'15	a '	»
Llovins	» 21'45	a '	»
Mongetes: paretanes	» 42'15	a '	»
» catalanes	» 37'15	a '	»
» ganxetes	» 52'90	a '	»
» de color	» 51'45	a '	»
Ordi	» 17'15	a '	»
Trepadella	» 14'89	a '	»
Patates: Bolado	» 9'40	a '	q. m.
» bufe	» 10'00	a '	»
» pera sembrar	» '	a '	»
Ous	» 1'85	a '	dotzena

Igualada

18 de embre.

Blat	de 21'42	a 00'00	hectólitre
Ordi	» 14'25	a '00	»
Civada	» 12'15	a 12'85	»
Blat de moro	» 16'45	a 00'00	»
Erp	» 17'85	a 18'57	»
Monjetes de Carmo	» 38'60	a 39'28	»
Faves	» 19'28	a 20'00	»
Favons	» 21'42	a '	»
Besses	» 20'71	a 21'42	»
Pedrerol	» '	a '	»

Manresa

20 desembre.

Blat	de '00	a 15'50	quartera
Mestall	» '00	a 11'50	»
Ordi	» '00	a 10'00	»
Civada	» '00	a 8'00	»
Blat de moro	» '00	a 12'50	»
Monjetes Mallorca	» '	a 51'00	100 kilos
» Valencia Pinet	» '00	a 53'00	»
» Manresana	» '	a '	»
» Coco ros	» '	a '	»
Faves	» '00	a 13'50	quartera
Favons	» '00	a 11'00	»
Besses	» '00	a 15'00	»
Cigrons	» '00	a 25'00	»
Mill, estil pais	» '00	a 13'00	»
Panis	» '00	a 17'	»
Llevor de cànem	» '	a 27'50	»
Patates: Bolado	» 0'00	a 6'50	6 arrobes
» Grogues	» 0'00	a 7'00	»
» Blanques	» 0'00	a 6'00	»
» Llevor	» 0'00	a 00'00	»
Alls	» 0'00	a 2'50	el forch
Garrofes	» '	a 7'50	quintá
Erp Segarra	» '	a '	quartera
Farines pera porchs	» '	a '	els 50 kgs.
Gallines	» 7'00	a 10'00	pareil
Pollastres	» 4'00	a 10'00	»
Conills	» 1'50	a 3'00	»
Anechs	» 6'00	a 9'00	»
Oques	» 4'00	a 6'00	una
Ous	» 0'00	a 1'75	dotzena
Olis fins	» 39'	a 40'	130 litres
» corrents	» 36'00	a 37'	»
Viclar	» 20'	a 22'00	cárrega
» negra	» 16'00	a 20'00	»
Vinagre	» 0'00	a 0'00	»
Alcohols	» 000'	a 000'	»
Bestiar: Porqui	» 2'	a 2'25	carnicera
Savó coco, 1.ª	» 33'00	a 39'	quintá
» 2.ª	» 34'00	a 36'	»
» extra	» 39'00	a 40'	»

Equivalencies.—La quartera equival a 70 litres.—La cárrega (mesura) a 120 litres.—La cárrega (pes) a 120 kilos.—El quintá de 40'000 kilos.—La arroba de 10'000 kilos.

Martorell

13 desembre.

Blat	de 30'	a 31'	100 kilos
Ordi	» 20'	a 20'50	»
Civada	» 25'	a 25'50	»
Blat de moro	» 21'00	a 21'50	»
Monjetes cullita pròpia	» '	a '	»
Monjetes forastera	» 48'	a 49'	»
Faves	» 27'	a 28'	»
Favons	» 28'00	a 29'00	»
Besses	» 29'	a 30'	»
Cigrons	» 49'	a 50'	»
Patates bufe	» 13'	a 14'00	»
» bolado	» 14'	a 15'00	»
Ademelles	» 98'	a 100'	»
Nous	» '	a '	»
Gallines	» 10'00	a 14'00	pareil
Pollastres	» 7'00	a 10'00	»
Conills	» 4'00	a 5'00	»
Anechs	» 5'00	a 7'00	»
Oques	» '	a	una
Ous	» 2'10	a 2'20	dotzena
Olis	» 123	a 126	hectólitre
Vins	» 23'00	a 28'00	»
» novell	» 21'	a 25'	»
Alcohols	» 123'	a 126'	»
Avellanes	» 00'00	a 00'00	»
Palla	» 0'00	a 0'	quintá
Aufals sech	» 0'00	a 0'	»
Bestiar: De llana	» 0'00	a 0'00	kilo
Porqui	» 0'	a 0'00	kilo
Fruites: Peres	» 0'00	a 0'00	quintá
Melons	» 0'00	a 0'00	»
Raims	» '00	a '00	16 arrobes
Planter:			
» col	» 0'	a 00'	el cent
» tomátechs	» 0'	a 0'00	»
» enciam	» 0'	a 0'00	»
» pebrots	» 0'	a 0'00	»

Equivalencies.—La quartera equival a 69'518 litres.—La cárrega (mesura) a 121'40 litres.—La cárrega (pes) a 120 kilos.—El quintá de 40 kilos.—La arroba de 10 kilos.—Quartá de 16 quartes, igual a 4'15 litres.—La carnicera 3 terces, 1'200 kilograms.

Mollet

17 desembre.

Blat	de 20'00	a 21'00	100 kilos
Ordi	» 16'00	a 17'00	»
Civada